

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

URZĄD GMINY
W DĄBROWIE CHEŁMIŃSKIEJ

adres: ul. Bydgoska 21
86-070 Dąbrowa Chełmińska

Wprowadzam do obowiązkowego stosowania:

WÓJT

mer inż. Radosław Ciechacki

/data i podpis osoby uprawnionej/

opracował:

mgr inż. pożarnictwa Karol Smarz
nr dyplomu Szkoły Głównej Służby Pożarniczej - 8842

Miejsce i data sporządzenia: Dąbrowa Chełmińska, 31.03.2021 r.
Data najbliższej aktualizacji: do 31.03.2023 r.

Spis treści:

Zarządzenie wdrożenia Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego.....	4
1. Karta aktualizacji.....	5
2. Postanowienia ogólne.....	6
3. Podstawowe pojęcia ochrony przeciwpożarowej.....	9
4. Warunki ochrony przeciwpożarowej.....	21
4.1. Charakterystyka ogólna obiektu.....	21
4.2. Konstrukcja budynku.....	21
4.3. Liczba użytkowników, kategoria zagrożenia ludzi ZL.....	22
4.4. Gęstość obciążenia ogniowego.....	23
4.5. Klasa odporności pożarowej budynku.....	24
4.6. Odporność ogniowa elementów budowlanych.....	25
4.7. Strefy pożarowe.....	26
5. Warunki ewakuacji.....	27
5.1. Przejścia ewakuacyjne.....	27
5.2. Dojścia ewakuacyjne.....	28
5.3. Drzwi stanowiące wyjścia ewakuacyjne.....	28
6. Usytuowanie budynku ze względu na bezpieczeństwo pożarowe.....	29
7. Drogi pożarowe.....	29
8. Zaopatrzenie wodne do zewnętrznego gaszenia pożaru.....	30
9. Podręczny sprzęt gaśniczy.....	31
9.1. Wyposażenie obiektu w gaśnice.....	31
9.2. Budowa i zasady obsługi zastosowanych gaśnic w obiekcie.....	33
9.3. Zasady posługiwania się podręcznym sprzętem gaśniczym.....	35
9.4. Podstawowe rodzaje i zakres stosowania środków gaśniczych.....	36
9.5. Inny sprzęt gaśniczy	38
9.6. Sposób poddawania przeglądów technicznym i czynnościom konserwacyjnym stosowanych gaśnic.....	41
10. Przyczyny powstawania pożarów.....	42
11. Potencjalne źródła powstania pożaru.....	43
12. Przyczyny rozprzestrzeniania się pożarów.....	44
13. Czynności zabronione.....	45
14. Podstawowe zadania i obowiązki w zakresie ochrony ppoż.....	47
15. Terminy serwisowania i przeglądów instalacji oraz urządzeń.....	48
16. Wymagania dotyczące instalacji użytkowych	50
17. Sposób postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia	52
17.1. Obowiązki kierującego akcją ratowniczą przed przybyciem jednostek ochrony przeciwpożarowej.....	53
18. Organizacja ewakuacji	54
18.1. Sposób prowadzenia ewakuacji.....	55

18.2. Obowiązki pracowników w zakresie ewakuacji.....	57
18.3. Sposoby praktycznego sprawdzania warunków ewakuacji ludzi.....	58
18.4. Ewakuacja osób o ograniczonej zdolności poruszania się.....	60
18.5. Metody ewakuacji ludzi nie mogących ewakuować się samodzielnie.....	61
18.6. Sposoby oznakowania dróg, kierunków i wyjść ewakuacyjnych.....	66
19. Sposoby wykonywania prac niebezpiecznych pożarowo.....	70
19.1. Zasady przy ustalaniu zabezpieczeń prac niebezpiecznych pożarowo.....	71
19.2. Wytyczne zabezpieczenia prac niebezpiecznych pożarowo.....	72
19.3. Obowiązki osób związanych z pracami niebezpiecznymi pożarowo z ramienia kierownictwa	74
19.4. Obowiązki wykonawcy prac pożarowo niebezpiecznych.....	74
20. Sposoby wdrażania Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego	75
21. Zdarzenia pożarowe.....	77
22. Procedury medyczne z zakresu kwalifikowanej pierwszej pomocy.....	78
Załączniki.....	100
Instrukcja postępowania na wypadek pożaru lub innego zagrożenia.....	105

ZARZĄDZENIE

Zarządcy, Administratora, Właściciela* Urzędu Gminy w Dąbrowie Chełmińskiej
z dnia.....

w sprawie: wprowadzenia Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego Budynku Urzędu Gminy
w Dąbrowie Chełmińskiej przy ul. Bydgoskiej 21

Podstawa prawna: § 6 Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 07
czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych
i terenów (Dz. U. z 2010 r. Nr 109, poz. 719) zarządzam, co następuje:

§ 1

Wprowadzam do powszechnego stosowania Instrukcję Bezpieczeństwa Pożarowego dla Budynku
URZĄD GMINY
W DĄBROWIE CHEŁMIŃSKIEJ
Adres: ul. Bydgoska 21
86-070 Dąbrowa Chełmińska

§ 2

Zobowiązuję kierowników referatów/jednostek organizacyjnych do zapoznania z jej treścią
wszystkich pracowników oraz stałego nadzoru nad przestrzeganiem jej postanowień.

§ 3

Nadzór nad realizacją postanowień zawartych w przedmiotowej Instrukcji będzie sprawował:

.....

§ 4

Zapoznanie wszystkich pracowników z merytoryczną zawartością Instrukcji winno nastąpić
szkolenia z zakresu ppoż., które stanowi element szkolenia wstępnego bhp.

§ 5

Zarządzenie obowiązuje z dniem podpisania.

*) – niepotrzebne skreślić.

1. KARTA AKTUALIZACJI

Lp.	Data aktualizacji /dd-mm-rrrr/	Zakres aktualizacji	Osoba dokonująca aktualizacji	Podpis
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				

UWAGA!!!

Instrukcję Bezpieczeństwa Pożarowego należy poddawać okresowej aktualizacji, **co najmniej raz na dwa lata**, a także po takich zmianach sposobu użytkowania obiektu lub procesu technologicznego, które wpływają na zmianę warunków ochrony przeciwpożarowej.

Podstawa prawna: § 6 pkt 7 Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 07 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. 2010 Nr 109, poz. 719.)

2. Postanowienia ogólne

Zgodnie z Ustawą z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (tekst jednolity Dz. U. 2020 poz. 961, 1610) osoba fizyczna, osoba prawna, organizacja lub instytucja korzystające ze środowiska, budynku, obiektu lub terenu są obowiązane zabezpieczyć je przed zagrożeniem pożarowym lub innym miejscowym zagrożeniem. Właściciel, zarządca lub użytkownik budynku, obiektu lub terenu, ponoszą odpowiedzialność za naruszenie przepisów przeciwpożarowych, w trybie i na zasadach określonych w innych przepisach.

Właściciel, zarządca lub użytkownik budynku, obiektu lub terenu, zapewniając jego ochronę przeciwpożarową, obowiązany jest w szczególności:

1. Przestrzegać przeciwpożarowych wymagań budowlanych, instalacyjnych i technologicznych.
2. Wyposażyć budynek, obiekt lub teren w sprzęt pożarniczy i ratowniczy oraz środki gaśnicze zgodnie z zasadami określonymi w odrębnych przepisach.
3. Zapewnić konserwację i naprawy sprzętu oraz urządzeń ppoż., zgodnie z zasadami i wymaganiami gwarantującymi sprawne i niezawodne ich funkcjonowanie.
4. Zapewnić osobom przebywającym w budynku, obiekcie lub na terenie bezpieczeństwo i możliwość ewakuacji.
5. Przygotować budynek, obiekt lub teren do prowadzenia akcji ratowniczej.
6. Zaznajomić pracowników z przepisami przeciwpożarowymi.
7. Ustalić sposoby postępowania na wypadek powstania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 07 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. Nr 109, poz. 719) nakłada na właścicieli, zarządców lub użytkowników obiektów bądź ich części stanowiących odrębne strefy pożarowe, przeznaczonych do wykonywania funkcji użyteczności publicznej, zamieszkania zbiorowego, produkcyjnych, magazynowych oraz inwentarskich, zapewniając i wdrażając instrukcję bezpieczeństwa pożarowego, zawierającą:

- warunki ochrony przeciwpożarowej, wynikające z przeznaczenia, sposobu użytkowania, prowadzonego procesu technologicznego, magazynowania (składowania) i warunków technicznych obiektu, w tym zagrożenia wybuchem;
- określenie wyposażenia w wymagane urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice oraz
- sposoby poddawania ich przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym;
- sposoby postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia;
- sposoby zabezpieczenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym, jeżeli takie prace są przewidywane;

- warunki i organizację ewakuacji ludzi oraz praktyczne sposoby ich sprawdzania;
- sposoby zapoznania użytkowników obiektu, w tym zatrudnionych pracowników, z przepisami przeciwpożarowymi oraz treścią przedmiotowej instrukcji;
- zadania i obowiązki w zakresie ochrony przeciwpożarowej dla osób będących ich stałymi użytkownikami;
- plany obiektów, obejmujące także ich usytuowanie, oraz terenu przyległego, z uwzględnieniem graficznych danych dotyczących w szczególności:
 1. powierzchni, wysokości i liczby kondygnacji budynku
 2. odległości od obiektów sąsiadujących
 3. parametrów pożarowych występujących substancji palnych
 4. występującej gęstości obciążenia ogniowego w strefie pożarowej lub w strefach
 5. pożarowych
 6. kategorii zagrożenia ludzi, przewidywanej liczby osób na każdej kondygnacji i w poszczególnych pomieszczeniach
 7. lokalizacji pomieszczeń i przestrzeni zewnętrznych zaklasyfikowanych jako strefy zagrożenia wybuchem
 8. podziału obiektu na strefy pożarowe
 9. warunków ewakuacji, ze wskazaniem kierunków i wyjść ewakuacyjnych,
 10. miejsc usytuowania urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic, kurków głównych instalacji gazowej, materiałów niebezpiecznych pożarowo oraz miejsc usytuowania elementów sterujących urządzeniami przeciwpożarowymi
 11. wskazania dojść do dźwigów dla ekip ratowniczych
 12. hydrantów zewnętrznych oraz innych źródeł wody do celów przeciwpożarowych,
 13. dróg pożarowych i innych dróg dojazdowych, z zaznaczeniem wjazdów na teren ogrodzony
- wskazanie osób lub podmiotów opracowujących instrukcję.

Postawione w niniejszym opracowaniu obowiązki wchodzą w zakres podstawowych obowiązków pracowników z zakresu ochrony przeciwpożarowej.

Zapoznanie się z przedmiotowym opracowaniem i wynikającymi z niego obowiązkami powinno być potwierdzone podpisem pracownika na oświadczeniu, i powinno być przechowywane w aktach osobowych pracownika.

Wzór oświadczenia przedstawiono w załącznikach

Postanowienia instrukcji obowiązują również pracowników przedsiębiorstw i firm prowadzących działalność lub wykonujących prace na terenie obiektu.

Niniejsza Instrukcja nie zwalnia ww. osób od konieczności zapoznania się i przestrzegania wymagań ochrony przeciwpożarowej określonych w przepisach szczególnych, zarządzeniach wewnętrznych oraz zaleceniach upoważnionych organów kontrolnych.

Głównymi komórkami organizacyjnymi, których zadaniem jest kontrolowanie przestrzegania przepisów ppoż są wydziały kontrolno-rozpoznawcze jednostek organizacyjnych Państwowej Straży Pożarnej. Poprzez jednostki organizacyjne rozumie się tutaj komendy: miejskie (powiatowe), wojewódzkie i Komendę Główną PSP. W Komendzie Głównej zagadnieniami przepisów prewencyjnych zajmuje się Biuro Rozpoznawania Zagrożeń.

Przestrzeganie wymagań odnoszących się do ochrony przeciwpożarowej spoczywa na właścicielu, zarządcy bądź użytkowniku budynku.

3. Podstawowe pojęcia ochrony przeciwpożarowej

Przedstawiono poniżej ważniejsze pojęcia związane z zakresem bezpieczeństwa pożarowego budynków. Są to definicje zaczerpnięte z Ustaw, aktualnie obowiązujących rozporządzeń oraz Norm.

Ochrona przeciwpożarowa - to zespół przedsięwzięć polegających na realizacji zadań służących ochronie życia, zdrowia, mienia lub środowiska przed pożarem, klęską żywiołową lub innym miejscowym zagrożeniem poprzez:

1. zapobieganie powstawaniu i rozprzestrzenianiu się pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia,
2. zapewnienie sił i środków do zwalczania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia,
3. prowadzenie działań ratowniczych.

Pożar - rozumie się przez to niekontrolowany proces spalania, zachodzący poza miejscem do tego celu przeznaczonym, przynoszący straty materialne.

Miejscowe zagrożenie - rozumie się przez to zdarzenie wynikające z rozwoju cywilizacyjnego i naturalnych praw przyrody niebędące pożarem ani klęską żywiołową, stanowiące zagrożenie dla życia, zdrowia, mienia lub środowiska, któremu zapobieżenie lub którego usunięcie skutków nie wymaga zastosowania nadzwyczajnych środków.

Bezpieczeństwo pożarowe - rozumie się przez to stan eliminujący zagrożenie dla życia lub zdrowia wywołane zjawiskiem pożaru, uzyskiwany poprzez funkcjonowanie norm prawnych, technicznych systemów zabezpieczeń oraz prowadzenia działań zapobiegawczych.

Zapobieganiu powstawaniu i rozprzestrzenianiu się pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia - rozumie się przez zespół przedsięwzięć zapewniających spełnienie odpowiednich warunków ochrony technicznej oraz tworzenie warunków organizacyjnych i formalno-prawnych zapewniających ochronę ludzi i mienia, a także minimalizujących skutki pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia.

Działania ratownicze - rozumie się przez to czynności podjęte w celu ratowania życia, zdrowia i mienia, a także likwidację źródła powstania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia.

Materiał niebezpieczny pożarowo - rozumie się przez to następujące materiały niebezpieczne:

- gazy palne,
- ciecze palne o temperaturze zapłonu poniżej 328,15 K (55°C),
- materiały wytwarzające w zetknięciu z wodą gazy palne,
- materiały zapalające się samorzutnie na powietrzu,
- materiały wybuchowe i pirotechniczne,
- materiały ulegające samorzutnemu rozkładowi lub polimeryzacji,
- materiały mające skłonności do samozapalenia.

Zapłon - zapalenie cieczy palnej punktowym bodźcem energetycznym (dzieje się to w ograniczonej przestrzeni a czoło płomienia przemieszcza się następnie już samoczynnie na całą pozostałość mieszaniny) – dotyczy tylko cieczy palnych.

Samozapalenie - proces zachodzącym w wyniku procesów biologicznych lub fizycznych i chemicznych (egzotermicznych) materiałów, przy czym samonagrzewanie się materiałów a następnie ich zapalenie następuje bez zewnętrznego bodźca termicznego (np. samozapalenie stogów płodów rolnych, samozapalenie w wyniku egzotermicznej reakcji chemicznej).

Temperatura zapalenia - jest to najniższa temperatura materiału, który ogrzewany strumieniem ciepła dostarczonym z zewnątrz w wyniku rozkładu termicznego wydziela palną fazę lotną o stężeniu umożliwiającym jego zapalenie się, tzn. samorzutne pojawienie się płomienia.

Temperatura zapłonu - jest to najniższa temperatura cieczy ogrzewanej w ściśle określony sposób, której pary tworzą z powietrzem mieszaninę zapalającą się przy zbliżeniu płomienia. Temperatura zapłonu charakteryzuje tylko ciecze palne.

Ciecz palna - rozumie się przez to ciecz o temperaturze zapłonu do 100°C.

Prace niebezpieczne pod względem pożarowym to prace związane z użyciem otwartego ognia, które w sposób szczególnie zagrażają powstaniem pożaru bądź wybuchu w przedmiotowym obiekcie.

Strefa zagrożenia wybuchem - rozumie się przez to przestrzeń, w której może występować mieszanina wybuchowa substancji palnych z powietrzem lub innymi gazami utleniającymi, o stężeniu zawartym między dolną i górną granicą wybuchowości.

Zagrożenie wybuchem - rozumie się przez to możliwość tworzenia przez palne gazy, pary palnych cieczy, pyły lub włókna palnych ciał stałych, w różnych warunkach, mieszanin z powietrzem, które pod wpływem czynnika inicjującego zapłon (iskra, łuk elektryczny lub przekroczenie temperatury samozapłonu) wybuchają, czyli ulegają gwałtownemu spalaniu połączonemu ze wzrostem ciśnienia.

Zabezpieczenie przed zadymieniem dróg ewakuacyjnych - rozumie się przez to zabezpieczenie przed utrzymywaniem się na drogach ewakuacyjnych dymu w ilości, która ze względu na ograniczenie widoczności lub toksyczność uniemożliwiłaby bezpieczną ewakuację.

Zawór hydrantowy - rozumie się przez to ręczny zawór odcinający umieszczony na instalacji wodociągowej przeciwpożarowej, wyposażony w nasadę 52 umożliwiającą podłączenie węży pożarniczych.

Przeciwpożarowy wyłącznik prądu - wyłącznik odcinający dopływ prądu do wszystkich obwodów, z wyjątkiem obwodów zasilających instalacje i urządzenia, których funkcjonowanie jest niezbędne podczas pożaru.

Stale urządzenia gaśnicze - rozumie się przez to urządzenia na stałe związane z obiektem, zawierające własny zapas środka gaśniczego, wyposażone w układ przechowywania

Materiały łatwo zapalne - materiały, których znormalizowane próbki w określonych warunkach, poddane działaniu płomienia lub źródła promieniowania cieplnego, zapalają się płomieniem i po usunięciu tego źródła palą się nadal.

Materiały trudno zapalne - materiały, których znormalizowane próbki w określonych warunkach, poddane działaniu płomienia lub źródła promieniowania cieplnego zapalają się płomieniem jedynie w zasięgu działania źródła ciepła i po usunięciu tego źródła albo po miejscowym wypaleniu - gasną.

Materiały niepalne - materiały, których znormalizowane próbki w określonych warunkach, poddane działaniu płomienia lub źródła promieniowania cieplnego, nie zapalają się, nie p

Obiekt budowlany - należy przez to rozumieć:

- a) budynek wraz z instalacjami i urządzeniami technicznymi,
- b) budowlę stanowiącą całość techniczno-użytkową wraz z instalacjami i urządzeniami,
- c) obiekt małej architektury.

Budynek - należy przez to rozumieć taki obiekt budowlany, który jest trwale związany z gruntem, wydzielony z przestrzeni za pomocą przegród budowlanych oraz posiada fundamenty i dach.

Budynek użyteczności publicznej - należy przez to rozumieć budynek przeznaczony na potrzeby administracji publicznej, wymiaru sprawiedliwości, kultury, kultu religijnego, oświaty, szkolnictwa wyższego, nauki, wychowania, opieki zdrowotnej, społecznej lub socjalnej, obsługi bankowej, handlu, gastronomii, usług.

Pomieszczenie techniczne - należy przez to rozumieć pomieszczenie przeznaczone dla urządzeń służących do funkcjonowania i obsługi technicznej budynku.

Poziom terenu - należy przez to rozumieć przyjętą w projekcie rzędną terenu w danym miejscu działki budowlanej.

Kondygnacja - należy przez to rozumieć poziomą nadziemną lub podziemną część budynku, zawartą pomiędzy powierzchnią posadzki na stropie lub najwyżej położonej warstwy podłogowej na gruncie a powierzchnią posadzki na stropie bądź warstwy osłaniającej izolację cieplną stropu, znajdującego się nad tą częścią budynku, przy czym za kondygnację uważa się także poddasze z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi oraz poziomą część budynku stanowiącą przestrzeń na urządzenia techniczne, mającą średnią wysokość w świetle większą niż 2 m; za kondygnację nie uznaje się nadbudówek ponad dachem, takich jak maszynownia dźwigu, centrala wentylacyjna, klimatyzacyjna lub kotłownia.

Kondygnacja podziemna - należy przez to rozumieć kondygnację zagłębioną ze wszystkich stron budynku, co najmniej do połowy jej wysokości w świetle poniżej poziomu przylegającego do niego terenu, a także każdą usytuowaną pod nią kondygnację.

Kondygnacja nadziemna - należy przez to rozumieć każdą kondygnację niebędącą kondygnacją podziemną.

Gęstość obciążenia ogniowego - energia cieplna, wyrażona w megadžulach, która może powstać przy spaleniu materiałów palnych znajdujących się w pomieszczeniu, strefie pożarowej lub składowisku materiałów stałych, przypadająca na jednostkę powierzchni tego obiektu, wyrażona w metrach kwadratowych.

Urządzenie przeciwpożarowe - należy przez to rozumieć urządzenia (stałe lub półstałe, uruchamiane ręcznie lub samoczynnie) służące do zapobiegania powstaniu, wykrywania, zwalczania pożaru lub ograniczania jego skutków, a w szczególności: stałe i półstałe urządzenia gaśnicze i zabezpieczające, urządzenia inertyzujące, urządzenia wchodzące w skład dźwiękowego systemu ostrzegawczego i systemu sygnalizacji pożarowej, w tym urządzenia sygnalizacyjno-alarmowe, urządzenia odbiorcze alarmów pożarowych i urządzenia odbiorcze sygnałów uszkodzeniowych, instalacje oświetlenia ewakuacyjnego, hydranty wewnętrzne i zawory hydrantowe, hydranty zewnętrzne, pompy w pompowniach przeciwpożarowych, przeciwpożarowe klapy odcinające, urządzenia oddymiające, urządzenia zabezpieczające przed powstaniem wybuchu i ograniczające jego skutki, kurtyny dymowe oraz drzwi, bramy przeciwpożarowe i inne zamknięcia przeciwpożarowe, jeżeli są wyposażone w systemy sterowania, przeciwpożarowe wyłączniki prądu oraz dźwigi dla ekip ratowniczych.

Podział budynków

Budynki można podzielić ze względu na wysokość oraz sposób użytkowania.

Podział budynków ze względu na wysokość:

- a) niskie (N) - do 12 m włącznie nad poziomem terenu lub mieszkalne o wysokości do 4 kondygnacji nadziemnych włącznie,
- b) średniowysokie (SW) - ponad 12 m do 25 m włącznie nad poziomem terenu lub mieszkalne o wysokości ponad 4 do 9 kondygnacji nadziemnych włącznie,
- c) wysokie (W) - ponad 25 m do 55 m włącznie nad poziomem terenu lub mieszkalne o wysokości ponad 9 do 18 kondygnacji nadziemnych włącznie,
- d) wysokościowe (WW) - powyżej 55 m nad poziomem terenu.

Niezbędnym jest przedstawienie w tym miejscu definicji wysokości budynku.

Wysokość budynku - mierzy się od poziomu terenu przy najniższym położonym wejściu do budynku lub jego części, znajdującym się na pierwszej kondygnacji nadziemnej budynku, do górnej powierzchni najwyżej położonego stropu, łącznie z grubością izolacji cieplnej i warstwy ją osłaniającej, bez uwzględniania wyniesionych ponad tę płaszczyznę maszynowni dźwigów i innych pomieszczeń technicznych, bądź do najwyżej położonego punktu stropodachu lub konstrukcji przekrycia budynku znajdującego się bezpośrednio nad pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi.

Podział budynków ze względu na przeznaczenie i sposób użytkowania:

- a) mieszkalne, zamieszkania zbiorowego i użyteczności publicznej charakteryzowane kategorią zagrożenia ludzi, określane jako ZL,
- b) produkcyjne i magazynowe, określane jako PM,
- c) inwentarskie (służące do hodowli inwentarza), określane jako IN.

Budynki oraz części budynków, stanowiące odrębne strefy pożarowe, określane jako ZL, zalicza się do jednej lub do więcej niż jedna spośród następujących kategorii zagrożenia ludzi:

- a) ZL I - zawierające pomieszczenia przeznaczone do jednoczesnego przebywania ponad 50 osób niebędących ich stałymi użytkownikami, a nieprzeznaczone przede wszystkim do użytku ludzi o ograniczonej zdolności poruszania się,
- b) ZL II - przeznaczone przede wszystkim do użytku ludzi o ograniczonej zdolności poruszania się, takie jak szpitale, żłobki, przedszkola, domy dla osób starszych,
- c) ZL III - użyteczności publicznej, niezakwalifikowane do ZL I i ZL II,
- d) ZL IV - mieszkalne,
- e) ZL V - zamieszkania zbiorowego, niezakwalifikowane do ZL I i ZL II.

Pomieszczenia przeznaczone na pobyt ludzi dzielą się na:

- pomieszczenia przeznaczone na stały pobyt ludzi, w których przebywanie tych samych osób w ciągu doby trwa dłużej niż 4 godziny,
- pomieszczenia przeznaczone na czasowy pobyt ludzi, w których przebywanie tych samych osób w ciągu doby trwa od 2 do 4 godzin włącznie.

Nie uważa się za przeznaczone na pobyt ludzi pomieszczenia, w których:

1. łączny czas przebywania tych samych osób jest krótszy niż 2 godziny w ciągu doby, a wykonywane czynności mają charakter dorywczy bądź też praca polega na krótkotrwałym przebywaniu związanym z dozorem oraz konserwacją maszyn i urządzeń lub utrzymaniem czystości i porządku,
2. mają miejsce procesy technologiczne niepozwalające na zapewnienie warunków przebywania osób stanowiących ich obsługę, bez zastosowania indywidualnych urządzeń ochrony osobistej i zachowania specjalnego reżimu organizacji pracy,
3. jest prowadzona hodowla roślin lub zwierząt, niezależnie od czasu przebywania w nich osób zajmujących się obsługą.

Oporność pożarowa budynków

Ustanowiono pięć klas odporności pożarowej budynków (lub ich części). Klasy te oznacza się literami, w kolejności od najwyższej do najniższej: „A”, „B”, „C”, „D” i „E”. Dla klasy najwyższej wymagania są najbardziej zaostrzone.

Tabela 1. Wymagane klasy odporności pożarowej dla budynków ZL

Budynek	ZL I	ZL II	ZL III	ZL IV	ZL V
1	2	3	4	5	6
niski (N)	B	B	C	D	C
średniowysoki (SW)	B	B	B	C	B
wysoki (W)	B	B	B	B	B
wysokościowy (WW)	A	A	A	B	A

Tabela 2. Wymagane klasy odporności pożarowej dla budynków PM

Maksymalna gęstość obciążenia ogniowego strefy pożarowej [MJ/m ²]	Budynek o jednej Kondygnacji nadziemnej (b bez ograniczenia wysokości)	Budynek wielokondygnacyjny		
		Niski (N)	średniowysoki (SW)	Wysoki (W)
1	2	3	4	5
$Q \leq 500$	E	D	C	B
$500 < Q \leq 1000$	D	D	C	B
$1000 < Q \leq 2000$	C	C	C	B
$2000 < Q \leq 4000$	B	B	B	nie mogą występować
$Q > 4000$	A	A	A	

Odporność ogniowa elementów

Dany element budynku musi posiadać odpowiednią klasę odporności ogniowej. Jest to zależne od posiadanej klasy odporności pożarowej, którą przyporządkowano do konkretnego typu budynku. Definicja odporności ogniowej przedstawia się następująco:

Odporność ogniowa – zdolność elementu do spełnienia określonych wymagań w znormalizowanych warunkach fizycznych, odwzorowujących porównawczy przebieg pożaru; miarą odporności ogniowej jest czas, wyrażony w minutach, czas od początku badania do chwili osiągnięcia przez element próbny jednego z trzech stanów granicznych: nośności, izolacyjności i szczelności ogniowej [22]. Inaczej mówiąc jest to zdolność do zachowania określonych właściwości przez element budynku podczas pożaru przez określony czas.

Poszczególne litery przedstawione w tabeli nr 3 mają następujące znaczenie:

- R - nośność ogniowa (w minutach),
- E - szczelność ogniowa (w minutach),
- I - izolacyjność ogniowa (w minutach).

Tabela 3. Wymagane klasy odporności ogniowej

Klasa odporności pożarowej	Klasa odporności ogniowej elementów budynku				
	główna konstrukcja nośna	konstrukcja dachu	Strop	ściana zewn.	ściana wewn.
1	2	3	4	5	6
A	R 240	R 30	REI 120	EI 120	EI 60
B	R 120	R 30	REI 60	EI 60	EI 30
C	R 60	R 15	REI 60	EI 30	EI 15
D	R 30	-	REI 30	EI 30	-
E	-	-	-	-	-

Strefy pożarowe

Strefę pożarową stanowi budynek albo jego część oddzielona od innych budynków lub innych części budynku elementami oddzielenia przeciwpożarowego, bądź też pasami wolnego terenu o szerokości nie mniejszej niż dopuszczalne odległości od innych budynków.

Powierzchnię strefy pożarowej obliczana się jako powierzchnię wewnętrzną budynku lub jego części. Wspomnianą powierzchnię wewnętrzną należy rozumieć w następujący sposób:

Powierzchnia wewnętrzna budynku - suma powierzchni wszystkich kondygnacji budynku, mierzona po wewnętrznym obrysie przegród zewnętrznych budynku w poziomie podłogi, bez pomniejszenia o powierzchnię przekroju poziomego konstrukcji i przegród wewnętrznych, jeżeli występują one na tych kondygnacjach, a także z powiększeniem o powierzchnię antresoli.

Tabela 4. Dopuszczalne powierzchnie stref pożarowych ZL

Kategoria zagrożenia ludzi	Dopuszczalna powierzchnia strefy pożarowej w m ²		
	w budynku o jednej kondygnacji	w budynku wielokondygnacyjnym	
		niskim (N)	średniowysokim (SW)
1	2	3	4
ZL I, III, IV, V	10.000	8.000	5.000
ZL II	8.000	5.000	3.500

Ewakuacja

Z każdego miejsca w obiekcie, przeznaczonego do przebywania ludzi, należy zapewnić odpowiednie warunki ewakuacji polegające na:

- a) zapewnieniu dostatecznej liczby, wysokości i szerokości wyjść ewakuacyjnych,
- b) zachowaniu dopuszczalnej długości, wysokości i szerokości przejść oraz dojść ewakuacyjnych,
- c) zapewnieniu bezpiecznej pożarowo obudowy i wydzielen dróg ewakuacyjnych oraz pomieszczeń,
- d) zabezpieczeniu przed zadymieniem dróg ewakuacyjnych, w tym: na stosowaniu urządzeń zapobiegających zadymieniu lub urządzeń i innych rozwiązań zapewniających usuwanie dymu,
- e) zapewnieniu oświetlenia awaryjnego w pomieszczeniach i na drogach ewakuacyjnych,
- f) zapewnieniu możliwości rozgłaszania sygnałów ostrzegawczych i komunikatów głosowych przez dźwiękowy system ostrzegawczy.

Niektóre powyższe wymagania (systemy oddymiania, dźwiękowy system ostrzegawczy, oświetlenie awaryjne) odnoszą się do konkretnych typów budynków określonych w przepisach.

Warunki ewakuacji - przedsięwzięcia zapewniające możliwość szybkiego i bezpiecznego opuszczenia strefy zagrożonej lub objętej pożarem, dostosowane do liczby i stanu sprawności osób przebywających w obiekcie oraz jego funkcji, konstrukcji i wymiarów, a także być zastosowane techniczne środki zabezpieczenia przeciwpożarowego

Przejście ewakuacyjne - przejście od najdalszego miejsca w pomieszczeniu, w którym może przebywać człowiek, do wyjścia ewakuacyjnego lub do innej strefy pożarowej albo na zewnątrz budynku.

Dojście ewakuacyjne - długość drogi ewakuacyjnej od wyjścia z pomieszczenia na tę drogę do wyjścia do innej strefy pożarowej lub na zewnątrz.

4. Warunki ochrony przeciwpożarowej

4.1. Charakterystyka ogólna obiektu

Charakteryzowany obiekt mieści się przy ul. Bydgoskiej 21 w Dąbrowie Chełmińskiej, przy Drodze Wojewódzkiej 551 będącej głównym szlakiem komunikacyjnym gminy. Od strony południowo-wschodniej przebiega droga gminna ul. Sportowa. Jest to obiekt użyteczności publicznej, którego główną powierzchnie zajmują pomieszczenia biurowe wraz z komunikacjami z zapleczem gospodarczym. W piwnicy zlokalizowano kotłownię oraz pomieszczenia magazynowe.

Zestawienie powierzchni użytkowych poszczególnych kondygnacji:

piwnica: 68,87 m²

parter: 253,65 m²

I piętro: 240,97 m²

Łączna powierzchnia użytkowa budynku: 563,49 m²

Powierzchnia zabudowy: 335 m²

Wysokość obiektu: 9m – budynek niski (N)

4.2. Konstrukcja budynku

Ściany zewnętrzne budynku wykonane z cegły „kratówki” ceramicznej 25 cm, ocieplenie ścian zewnętrznych styropianem 12cm+ tynk cienkościenny. Konstrukcja nośna stalowa.

Ściany działowe z cegły 12 cm. Jedna ściana szkieletowa drewniana STG wypełniona wełną mineralną- ściana północna wąski korytarz na I piętrze.

Stropy nad piwnicą i parterem prefabrykowane kanałowe oparte na ścianach nośnych. W pasie klatki schodowej strop wylewany żelbetowy 8cm.

Stropodach wentylowany, papa termozgrzewalna na deskowaniu pełnym, pustka powietrzna, wełna mineralna 25 cm, paraizolacja.

4.3. Liczba użytkowników, kategoria zagrożenia ludzi ZL

Zatrudnienie na pobyt stały zgodnie z założeniami ma wynosić około 20 osób. Sala konferencyjna na I piętrze jest przewidziana na mniej niż 50 osób.

W budynku powierzchnia wszystkich pomieszczeń biurowych wynosi łącznie: 289,83m².

Maksymalna dopuszczalna liczba użytkowników obiektu: (w odniesieniu do powierzchni tych pomieszczeń wg wskaźnika z przepisów - pomieszczenia administracyjno-biurowe 5m²/osobę): **łącznie 58 osób.**

W związku z powyższym budynek kwalifikuje się do kategorii zagrożenia ludzi:

ZL III

Budynek użyteczności publicznej nie zawierający pomieszczenia przeznaczonego do jednoczesnego przebywania ponad 50 osób niebędących stałymi użytkownikami oraz nieprzeznaczony do użytku ludzi o ograniczonej zdolności poruszania się.

4.4. Gęstość obciążenia ogniowego

Dla powierzchni (stref pożarowych) sklasyfikowanych jako ZL nie przyjmuje się gęstości obciążenia ogniowego.

Przyjmuje się, że w składzie opału zlokalizowanym w piwnicy gęstość obciążenia ogniowego nie przekroczy 500 MJ/m^2 .

Obliczenie dopuszczalnej składowanej ilości węgla dla składu opału w piwnicy wg wzoru z Normy PN-B-02852: Obliczanie gęstości obciążenia ogniowego oraz wyznaczanie względnego czasu trwania pożaru.

$$Q_d = (Q_c * G) / F$$

gdzie:

Q_d - gęstość obciążenia ogniowego

Q_c - ciepło spalania materiału

G - masa materiału (dla węgla składowanego w zwałach o wysokości powyżej 1m przyjmuje się 10% rzeczywistej masy)

$$Q_d = (Q_c * 10\% G) / F$$

$$500 \text{ MJ/m}^2 = (32 \text{ MJ/kg} * 10\% * G) / 15,66 \text{ m}^2.$$

$$G = 2466,87 \text{ kg}$$

Dopuszczalna składowana ilość węgla kamiennego dla składu opału w piwnicy:

2466,87 kg

4.5. Klasa odporności pożarowej budynku

Wymaganie klasy odporności pożarowej dla budynku Urzędu Gminy w Dąbrowie Chełmińskiej (budynek niski do 12m wysokości zaliczony do kategorii zagrożenia ludzi ZL III)

Budynek	ZL I	ZL II	ZL III	ZL IV	ZL V
niski (N)	B	B	C	D	C
średniowysoki (SW)	B	B	B	C	B
wysoki (W)	B	B	B	B	B
wysokościowy (WW)	A	A	A	B	A

Według wymagań pierwotnych przepisów budynek powinien spełniać klasę odporności pożarowej budynku „C”, jednakże z uwagi na § 212 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie z dnia 12 kwietnia 2002 (Dz.U. 2019 poz. 1065) dla budynku z dwoma kondygnacjami nadziemnymi, gdzie strop nad pierwszą kondygnacją jest na wysokości nie większej niż 9m można przyjąć klasę „D” dla budynku ZL III.

Zgodnie z powyższym dla przedmiotowego obiektu wymagana klasa odporności pożarowej:

„D”

4.6. Odporność ogniowa elementów budowlanych

Wymagana jest klasa odporności pożarowej D dla całej powierzchni budynku, co za tym idzie wymagania odporności ogniowej dla elementów budowlanych będą identyczne dla każdej kondygnacji.

Klasa odporności pożarowej	Klasa odporności ogniowej elementów budynku				
	główna konstrukcja nośna	konstrukcja dachu	Strop	ściana zewn.	ściana wewn.
1	2	3	4	5	6
A	R 240	R 30	REI 120	EI 120	EI 60
B	R 120	R 30	REI 60	EI 60	EI 30
C	R 60	R 15	REI 60	EI 30	EI 15
D	R 30	-	REI 30	EI 30	-
E	-	-	-	-	-

Ściany wewnętrzne i stropy wydzielające kotłownię, składy paliwa stałego, żuźlownię i magazyny oleju opałowego, a także zamknięcia otworów w tych elementach, powinny mieć klasę odporności ogniowej nie mniejszą niż określona w tabeli:

Rodzaj pomieszczenia	Klasa odporności ogniowej		
	ścian wewnętrznych	stropów	drzwi lub innych zamknięć
1	2	3	4
Kotłownia z kotłami na paliwo stałe, o łącznej mocy cieplnej powyżej 25 kW	E I 60	R E I 60	E I 30
Kotłownia z kotłami na olej opałowy, o łącznej mocy cieplnej powyżej 30 kW	E I 60	R E I 60	E I 30
Kotłownia z kotłami na paliwo gazowe, o łącznej mocy cieplnej powyżej 30 kW:			
- w budynku niskim (N) i średniowysokim (SW)	E I 60	R E I 60	E I 30
- w budynku wysokim (W) i wysokościowym (WW)	E I 120	R E I 120	E I 60
Skład paliwa stałego i żuźlownia	E I 120 ^{*)}	R E I 120 ^{*)}	E I 60 ^{*)}
Magazyn oleju opałowego	E I 120	R E I 120	E I 60

4.7. Strefy pożarowe

Budynek niski w kategorii zagrożenia ludzi ZL III może mieć strefę pożarową do 8000m².

Kategoria zagrożenia ludzi	Dopuszczalna powierzchnia strefy pożarowej w m ²		
	w budynku o jednej kondygnacji	w budynku wielokondygnacyjnym	
		niskim (N)	średniowysokim (SW)
1	2	3	4
ZL I, III, IV, V	10.000	8.000	5.000
ZL II	8.000	5.000	3.500

Do obliczania powierzchni strefy pożarowej przyjmuje się powierzchnię wewnętrzną budynku. Definicja poniżej.

Powierzchnia wewnętrzna budynku - suma powierzchni wszystkich kondygnacji budynku, mierzona po wewnętrznym obrysie przegród zewnętrznych budynku w poziomie podłogi, bez pomniejszenia o powierzchnię przekroju poziomego konstrukcji i przegród wewnętrznych, jeżeli występują one na tych kondygnacjach, a także z powiększeniem o powierzchnię antresoli.

Łączna powierzchnia wewnętrzna budynku wynosi **563,49 m²**, co sprawia, że **cały obiekt stanowi jedną strefę pożarową**.

5. Warunki ewakuacji

5.1. Przejścia ewakuacyjne

Jako przejście ewakuacyjne należy rozumieć drogę od najdalszego miejsca w pomieszczeniu, gdzie może przebywać człowiek do wyjścia ewakuacyjnego na drogę ewakuacyjną (korytarz) lub do innej strefy pożarowej albo na zewnątrz budynku.

Długość przejścia ewakuacyjnego w strefach pożarowych ZL **nie powinna przekraczać 40 m.**

Według zasad wyznaczania szerokości przejścia z przepisów zawartych w przepisach należy przyjąć minimalną szerokość przejść ewakuacyjnych na zasadzie proporcji 0,6 m na 100 osób. Szerokości przejść w budynku muszą wynosić **minimum: 0,65m.** Szerokość ta odnosi się również do szerokości dojsć ewakuacyjnych

5.2. Dojścia ewakuacyjne

Przez dojście rozumie się odległość przebytą przez osobę ewakuującą się od wyjścia z pomieszczenia do innej strefy pożarowej lub na zewnątrz budynku. Dopuszczalna długość dojścia wynosi 40 m.

Wysokość dojść ewakuacyjnych nie może być mniejsza niż 2,2 m. Dopuszczalne są jednak lokalne obniżenia do 2,0 m na odcinku nie dłuższym niż 1,5 m.

Minimalną szerokość dojść przedstawiono w poprzednim podrozdziale.

5.3. Drzwi stanowiące wyjścia ewakuacyjne

Łączną szerokość drzwi w świetle, stanowiących wyjścia ewakuacyjne z pomieszczenia, należy obliczać proporcjonalnie do liczby osób mogących przebywać w nim równocześnie, przyjmując co najmniej 0,6 m szerokości na 100 osób, przy czym najmniejsza szerokość drzwi w świetle ościeżnicy powinna wynosić 0,9 m, a w przypadku drzwi służących do ewakuacji do 3 osób – 0,8 m.

W związku z powyższym minimalna szerokość drzwi stanowiących wyjście ewakuacyjne w przedmiotowym budynku wynosi **0,9m**.

6. Usytuowanie budynku ze względu na bezpieczeństwo pożarowe.

Budynek ZL powinien znajdować się minimum 8 m od innego budynku ZL, budynku inwentarskiego IN, oraz budynku produkcyjno-magazynowego (PM) o gęstości obciążenia ogniowego do 1000 MJ/m².

W przypadku budynku PM o gęstości obciążenia ogniowego 1000-4000 MJ/m² minimalna odległość wynosi 15m ,dla budynków PM o gęstości powyżej 400MJ/m² minimum 30 m.

7. Drogi pożarowe

Drogę pożarową o utwardzonej nawierzchni, umożliwiającą dojazd pojazdów jednostek ochrony przeciwpożarowej do obiektu budowlanego o każdej porze roku, należy doprowadzić do:

(...)budynku niskiego: (...) zawierającego strefę pożarową zakwalifikowaną do kategorii zagrożenia ludzi ZL III o powierzchni przekraczającej 1000 m², obejmującą kondygnację nadziemną inną niż pierwsza.

W związku z powyższym budynek nie musi mieć zapewnionej specjalnej drogi pożarowej. Mimo to bezpośredni dojazd do obiektu jest możliwy od strony ulic Bydgoskiej oraz Sportowej.

8. Zaopatrzenie wodne do zewnętrznego gaszenia pożaru

Wymagana ilość wody do celów przeciwpożarowych do zewnętrznego gaszenia pożaru dla budynków użyteczności publicznej i zamieszkania zbiorowego oraz innych obiektów budowlanych o takim przeznaczeniu, służąca do zewnętrznego gaszenia pożaru, wynosi:

dla budynku o kubaturze brutto do 5 000 m³
i o powierzchni wewnętrznej do 1 000 m²:

10 dm³/s z co najmniej jednego hydrantu o średnicy 80 mm
lub 100 m³ zapasu wody w przeciwpożarowym zbiorniku wodnym

W odległości do 150 m od Urzędu Gminy znajdują się dwa hydranty nadziemne DN 80 o wydajności nominalnej **10 dm³/s** każdy (w odległości ok. 80m i 150m od obiektu), zlokalizowane wzdłuż ulicy Bydgoskiej w Dąbrowie Chełmińskiej.

Hydranty zewnętrzne powinny być oznakowane symbolem oraz tabliczką opisującą odległość do hydrantu, przykłady poniżej.

Symbol hydrantu

Tabliczka hydrantowa

9. Podręczny sprzęt gaśniczy

9.1. Wyposażenie obiektu w gaśnice

Obiekty muszą być wyposażone w gaśnice, spełniające wymagania Polskich Norm dotyczących gaśnic. Rodzaj gaśnic powinien być dostosowany do gaszenia tych grup pożarów, które mogą wystąpić w obiekcie.

GRUPA POŻARU	PIKTOGRAM	RODZAJ PŁONĄCEGO MATERIAŁU	ŚRODKI GAŚNICZE
A		Ciała stałe głównie pochodzenia organicznego, przy spalaniu których obok innych zjawisk występuje zjawisko żarzenia, np. drewno, papier, węgiel, tworzywa sztuczne, tkaniny itp.	Woda, piana, proszki gaśnicze.
B		Ciecze palne i/lub substancje stałe topiące się wskutek wytworzonego przy pożarze ciepła, np. benzyna, nafta, parafina, naftalen.	Piana, proszki gaśnicze, dwutlenek węgla.
C		Gazy, np. metan, propan, acetylen, wodór.	Proszki gaśnicze.
D		Metale np. sód, potas, magnez.	Specjalne proszki gaśnicze.
F		Tłuszcze i oleje w urządzeniach kuchennych.	Specjalne roztwory wodne

Jedna jednostka masy środka gaśniczego 2 kg (lub 3 dm³) zawartego w gaśnicach przypada, z wyjątkiem przypadków określonych w przepisach szczególnych na każde 100 m² powierzchni strefy pożarowej w budynku, niechronionym stałym urządzeniem gaśniczym: ze strefą pożarową zakwalifikowaną do kategorii zagrożenia ludzi ZL I, ZL II, ZL III lub ZL V.

Łączna powierzchnia użytkowa budynku: 563,49 m²
Wymagana ilość środka gaśniczego w obiekcie: 12 kg.

Gaśnice w obiektach muszą być rozmieszczone:

- 1) w miejscach łatwo dostępnych i widocznych, w szczególności:
 - a) przy wejściach do budynków,
 - b) na klatkach schodowych,
 - c) na korytarzach,
 - d) przy wyjściach z pomieszczeń na zewnątrz;
- 2) w miejscach nienarażonych na uszkodzenia mechaniczne oraz działanie źródeł ciepła (piece, grzejniki);
- 3) w obiektach wielokondygnacyjnych - w tych samych miejscach na każdej kondygnacji, jeżeli pozwalają na to istniejące warunki.

Przy rozmieszczaniu gaśnic muszą być spełnione następujące warunki:

- 1) odległość z każdego miejsca w obiekcie, w którym może przebywać człowiek, do najbliższej gaśnicy **nie powinna być większa niż 30 m**;
- 2) do gaśnic powinien być zapewniony dostęp o szerokości **co najmniej 1 m**.

9.2. Budowa i zasady obsługi zastosowanych gaśnic w obiekcie

Gaśnica proszkowa stanowi cylindryczny zbiornik zaopatrzony w dźwignię uruchamiającą zawór lub zbijak z gazem napędowym. Środek gaśniczy (proszek) wyrzucany jest przez dyszę lub wężyk zakończony prądownicą przy pomocy gazu obojętnego (azot lub dwutlenek węgla). Po dostarczeniu gaśnicy w miejsce pożaru zrywamy plombę i zawleczkę blokującą, uruchamiamy dźwignie lub zbijak i kierujemy strumień proszku lekko nad ognisko pożaru. Działanie gaśnicy można w każdej chwili przerwać przez zwolnienie dźwigni uruchamiającej lub dźwigni prądownicy. Ze względu na swoją budowę syfonową gaśnica prawidłowo pracuje tylko w pozycji pionowej.

Gaśnica proszkowa

Gaśnica śniegowa stanowi cylindryczny zbiornik zaopatrzony w zawór i wężyk zakończony dyszą wylotową lub w gaśnicach mniejszych króćcem obrotowym z dyszą. Wewnątrz gaśnicy znajduje się skroplony dwutlenek węgla, który po uruchomieniu pod własnym ciśnieniem wydostaje się na zewnątrz oziębiając się do temperatury ok. - 80 C. Po dostarczeniu gaśnicy w pobliże pożaru zrywamy plombę zabezpieczającą uruchamiamy zawór i kierujemy strumień dwutlenku węgla na ognisko pożaru. Działanie gaśnicze można w każdej chwili przerwać zamykając zawór. Należy pamiętać o tym że:

w czasie działania gaśnic trzymać ją tylko za uchwyty,

nie wolno używać tych gaśnic do gaszenia ludzi,

ze względu na swoją budowę syfonową gaśnica prawidłowo pracuje **tylko w pozycji pionowej**.

Gaśnica śniegowa

9.3. Zasady posługiwania się podręcznym sprzętem gaśniczym

Równocześnie z alarmowaniem należy przystąpić do akcji gaśniczej za pomocą podręcznego sprzętu gaśniczego będącego na wyposażeniu obiektu - gaśnic i hydrantów wewnętrznych.

Podręczny sprzęt wykorzystywany jest do gaszenia pożarów w zarodku. Należy wykorzystywać do gaszenia pożarów następujące wskazania.

Symbolami literowymi oznakowane są gaśnice odpowiednio do gaszenia pożarów danej grupy. Podręczny sprzęt gaśniczy należy tak dobierać, aby można nim ugasić ewentualny pożar.

Przy gaszeniu należy pamiętać o następujących zasadach:

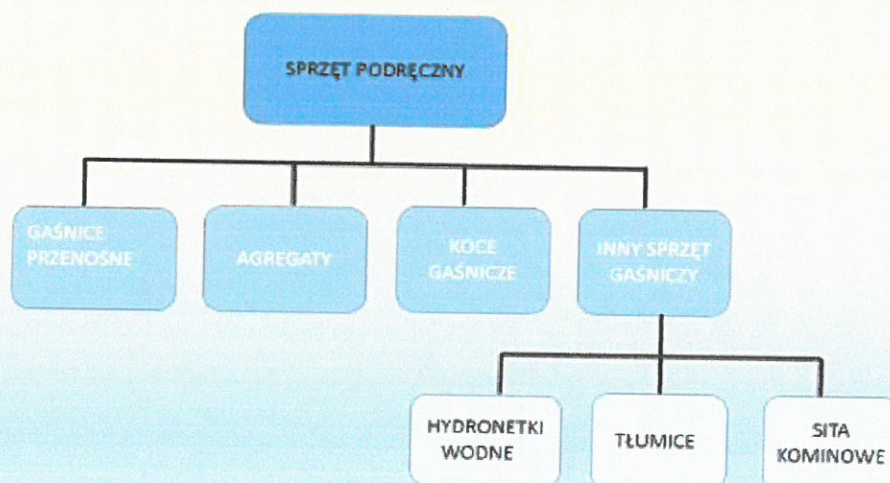
- kierować strumień środka gaśniczego na palące się przedmioty lub obiektu od strony zewnętrznej (skrajnej) w kierunku do środka,
- przy gaszeniu przedmiotów ustawionych pionowo należy gasić od góry w dół,
- strumień środka gaśniczego należy kierować wzdłuż propagacji płomienia,
- należy używać środków gaśniczych przeznaczonych do gaszenia danej grupy pożarów.

Do podręcznego sprzętu gaśniczego zaliczamy gaśnice i koce gaśnicze. Gaśnice są to przenośne urządzenia o masie brutto do 20 kg i masie środka gaśniczego do 12 kg, którego użycie następuje pod wpływem uruchamianego ręcznie wyzwolenia ciśnienia gazu. Efekt akcji gaśniczej, a także bezpieczeństwo jej prowadzenia zależy od wielu czynników, między innymi od wyboru odpowiedniego środka gaśniczego. Dokonanie prawidłowego wyboru zależy jest od rozpoznania rodzaju pożaru oraz pewnego minimum wiedzy o środkach gaśniczych i ich działaniu.

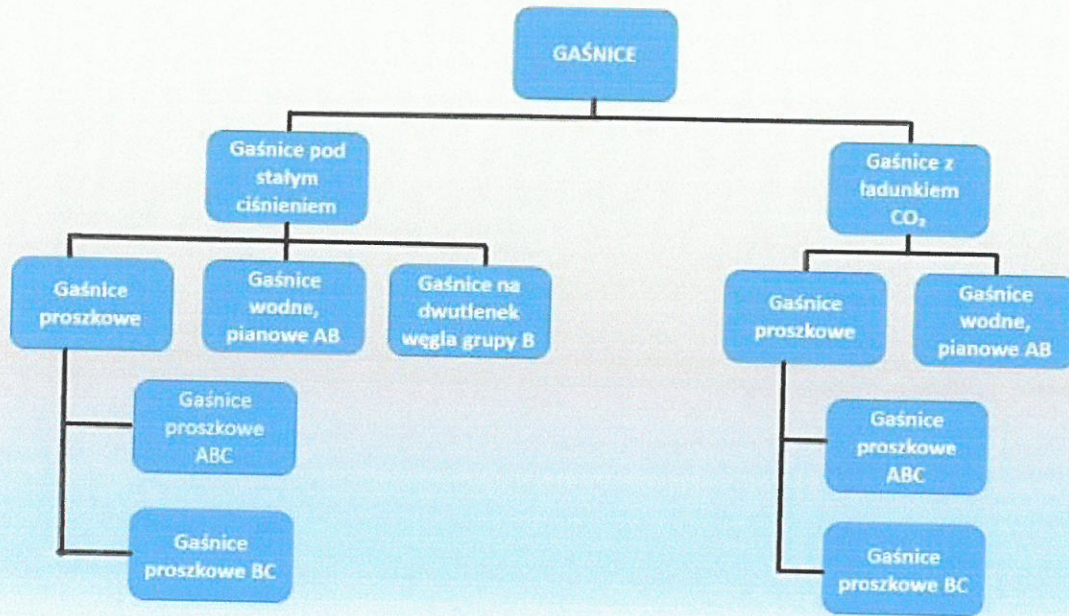
9.4. Podstawowe rodzaje i zakres stosowania środków gaśniczych

PODZIAŁ SPRZĘTU PODRĘCZNEGO

PODZIAŁ PODRĘCZNEGO SPRZĘTU GAŚNICZEGO

9.5. Inny sprzęt gaśniczy

Koc gaśniczy wykonany z tkaniny całkowicie niepalnej (włókna szklanego) o powierzchni około 2 m². Przechowuje się go w specjalnym futerale. Służy do tłumienia pożaru w zarodku przez odcięcie dopływu powietrza do palącego się przedmiotu.

Sposób użycia:

- wyjąć koc z futerału, rozłożyć i szczelnie przykryć palący się przedmiot,
- w przypadku gaszenia ludzi należy osobę przewrócić i przykryć ją szczelnie kocem

Koc gaśniczy

Agregat gaśniczy- sprzęt o masie środka powyżej 20 kg.

Agregat gaśniczy

Gaśnica do pożarów grupy F

Gaśnica pianowa szczególnie przeznaczona jest do gaszenia pożarów olejów i tłuszczów jadalnych - grupa pożarów F. Gaśnica gasi także pożary ciał stałych (drewna, tworzyw sztucznych, tkanin itp.). Ze względu na swoje właściwości gaśnicze jest szczególnie polecana jako ochrona przeciwpożarowa w gastronomii oraz w kuchniach domowych, czyli wszędzie tam gdzie mamy do czynienia z gorącymi olejami i tłuszczami.

Gaśnica do pożarów grupy F

9.6. Sposób poddawania przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym stosowanych gaśnic

Urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice powinny być poddawane przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym zgodnie z zasadami określonymi w Polskich Normach, dokumentacji techniczno-ruchowej oraz instrukcjach obsługi sprzętu i urządzeń.

Przeglądy techniczne i czynności konserwacyjne gaśnic powinny być przeprowadzone w sposób zgodny z instrukcją ustaloną przez producenta,
lecz nie rzadziej niż raz w roku

Należy tu podkreślić, że niektóre typy gaśnic w zależności od rodzaju środka gaśniczego i zbiornika podlegają również przeglądom Urzędu Dozoru Technicznego.

10. Przyczyny powstawania pożarów

Do najczęstszych przyczyn powstawania pożarów zalicza się:

- nieostrożność, lekkomyślność i niedbalstwo ludzi dorosłych, przejawiające się w najróżnorodniejszych zaniedbaniach w ich postępowaniu (np. palenie tytoniu i używanie ognia otwartego w miejscach niedozwolonych, używanie rozpuszczalników łatwopalnych do czyszczenia urządzeń, podłóg, zmywania płam, używanie do ogrzewania grzejników elektrycznych bez odpowiedniego zabezpieczenia lub w pobliżu przedmiotów palnych itd.),
- niewłaściwa eksploatacja urządzeń elektrycznych i składowanie w ich pobliżu materiałów palnych,
- nie utrzymywanie w należyтым stanie technicznym urządzeń i instalacji laboratoryjnych, wykonywanie ich z niewłaściwego materiału powodującego np. powstawanie elektryczności statycznej,
- niewłaściwe przechowywanie substancji i odczynników chemicznych w zakresie ich wzajemnego oddziaływania,
- wady w instalacjach i urządzeniach elektroenergetycznych, będące zazwyczaj następstwami ich niewłaściwej konserwacji, niewłaściwego wykonania lub użytkowania,
- zaprószenie ognia przy prowadzeniu prac niebezpiecznych pod względem pożarowym,
- podpalenie – umyślne działanie człowieka w celu spowodowania pożaru z zamiarem uszkodzenia, zniszczenia lub uczynienia niezdatnym do użytku określonego mienia, urządzeń lub informacji.

11. Potencjalne źródła powstania pożaru

- przeciążenia instalacji elektrycznej poprzez włączenie dużej ilości odbiorników energii do jednego obwodu elektrycznego,
- pozostawienia bez dozoru włączonych odbiorników energii elektrycznej (grzałki, czajniki elektryczne, termowentylatory itp.),
- niewłaściwej eksploatacji urządzeń grzewczych,
- brak, nieterminowa lub niewłaściwa konserwacja urządzeń, instalacji wentylacyjnych, elektroenergetycznych lub odgromowych,
- stosowania niewłaściwych urządzeń zabezpieczających instalację elektryczną,
- stosowania prowizorycznych instalacji i urządzeń elektrycznych,
- niezachowania wymaganych odległości urządzeń grzewczych i żarowych punktów świetlnych od materiałów palnych,
- niewłaściwego magazynowania materiałów łatwopalnych (niewłaściwie zlokalizowane, pozbawione odpowiedniej wentylacji),
- niewłaściwego użytkowania i posługiwania się materiałami łatwopalnymi (np. odczynniki, lakiery, farby, rozpuszczalniki i inne substancje zawierające ciecze o temp. zapłonu poniżej 55°C),
- palenia tytoniu i używania otwartego ognia w miejscach nie wyznaczonych lub zabronionych,
- zapróśzenia ognia spowodowanego pozostawieniem żarzących się papierosów w sąsiedztwie materiałów palnych,
- nieprzestrzegania obowiązujących przepisów przeciwpożarowych,
- prowadzenia prac remontowo-budowlanych polegających na spawaniu, cięciu, rozgrzewaniu substancji, malowaniu i klejeniu z użyciem materiałów niebezpiecznych pożarowo,
- celowego podpalenia

12. Przyczyny rozprzestrzeniania się pożarów

- nagromadzenie materiałów palnych w miejscu powstania pożaru,
- niekorzystne warunki budowlane, sprzyjające rozprzestrzenieniu się pożaru (np. palne ściany, stropy, okładziny ścienne lub sufitowe itp.),
- brak umiejętności u pracowników opanowania pożaru w zarodku poprzez właściwe użycie i zastosowanie podręcznego sprzętu i środków gaśniczych znajdujących się w pobliżu,
- brak podręcznego sprzętu gaśniczego,
- nie stwierdzenie (nie zauważenie) pożaru w początkowym stadium jego powstawania,
- opóźnione zaalarmowanie Państwowej Straży Pożarnej,
- utrudniony dostęp do miejsca powstania pożaru,
- brak wystarczającego zaopatrzenia wodnego,
- brak dojazdu dla jednostek ochrony przeciwpożarowej.

13. Czynności zabronione

W budynku zabrania się wykonywania czynności, które mogą spowodować pożar lub przyczynić się do jego rozprzestrzeniania a w szczególności:

- używanie otwartego ognia, palenie tytoniu i stosowanie innych czynników mogących zainicjować zapłon występujących materiałów,
- użytkowanie instalacji, urządzeń i narzędzi niesprawnych technicznie lub w sposób niezgodny z przeznaczeniem albo warunkami określonymi przez producenta bądź nie poddawanych okresowym kontrolom, o zakresie i częstotliwości wynikającej z przepisów prawa budowlanego, jeżeli może się to przyczynić do powstania pożaru, wybuchu lub rozprzestrzenienia ognia,
- użytkowanie elektrycznych urządzeń ogrzewczych ustawionych bezpośrednio na podłożu palnym, z wyjątkiem urządzeń eksploatowanych zgodnie z warunkami określonymi przez producenta,
- przechowywanie materiałów palnych oraz stosowanie elementów wystroju i wyposażenia wewnątrz z materiałów palnych w odległości mniejszej niż 0,5 m od urządzeń i instalacji, których powierzchnie zewnętrzne mogą nagrzewać się do temperatury przekraczającej 373,15 K (100 °C),
- składowanie materiałów palnych na drogach komunikacji ogólnej służących ewakuacji lub umieszczanie przedmiotów na tych drogach w sposób zmniejszający ich szerokość albo wysokość poniżej wymaganych wartości,
- zamykanie drzwi ewakuacyjnych w sposób uniemożliwiający ich natychmiastowe użycie,
- lokalizowanie elementów wystroju wewnątrz, instalacji i urządzeń w sposób zmniejszający wymiary drogi ewakuacyjnej poniżej wartości wymaganych w przepisach techniczno-budowlanych,
- zastawiania lub ograniczania dostępu do podręcznego sprzętu gaśniczego, hydrantów, przycisków pożarowych, tablic elektrycznych, itp.

Podczas eksploatacji instalacji i urządzeń elektrycznych na terenie obiektu zabrania się m.in.:

- wykonywania prowizorycznej instalacji elektrycznej oraz korzystania z uszkodzonych gniazdek, wtyczek, wyłączników itp.,
- włączania do sieci zbyt wielu urządzeń elektrycznych, co może spowodować jej przeciążenie,
- pozostawienia bez dozoru włączonych do sieci odbiorników dużej mocy np. urządzeń grzewczych,
- ustawiania grzejnych urządzeń elektrycznych na przedmiotach i podłożu palny,
- stosowania na osłony punktów świetlnych materiałów palnych, z wyjątkiem materiałów trudno zapalnych, jeżeli zostaną umieszczone w odległości co najmniej 5 cm od żarówki.

14. Podstawowe zadania i obowiązki w zakresie ochrony ppoż.

Obowiązki pracowników i użytkowników obiektu

- przestrzegać przepisy ppoż.,
- uczestniczyć w szkoleniach ppoż. i poddawać się sprawdzianom wiedzy,
- realizować polecenia przełożonych mających na celu poprawę stanu bezpieczeństwa pożarowego w obiekcie,
- utrzymywać należyty porządek na swoim stanowisku pracy i w jego otoczeniu,
- prawidłowo użytkować instalacje i urządzenia elektroenergetyczne, użytkować urządzenia grzejne nie mające związku z wykonywaną pracą oraz nie umieszczać na punktach świetlnych osłon i dekoracji z materiałów palnych,
- nabywać umiejętności posługiwania się podręcznym sprzętem gaśniczym,
- przestrzegać warunki bezpieczeństwa podane w niniejszej instrukcji,
- znać zasad postępowania na wypadek pożaru,
- zgłaszać przełożonym lub upoważnionemu pracownikowi prowadzącemu sprawę ppoż. zauważone zagrożenia i nieprawidłowości w zabezpieczeniu ppoż.,
- przestrzegać zakazu wykonywania czynności zabronionych określonych w § 4 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 21 kwietnia 2006 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz.U. 2010 nr 109 poz. 719)

Obowiązki właściciela, zarządcę lub użytkownika budynku (Ustawa o ochronie przeciwpożarowej)

1. przestrzegać przeciwpożarowych wymagań budowlanych, instalacyjnych i technologicznych,
2. wyposażyć budynek, obiekt lub teren w sprzęt pożarniczy i ratowniczy oraz środki gaśnicze zgodnie z zasadami określonymi w odrębnych przepisach,
3. zapewnić konserwację i naprawy sprzętu oraz urządzeń zgodnie z zasadami i wymaganiami gwarantującymi sprawne i niezawodne ich funkcjonowanie,
4. zapewnić osobom przebywającym w budynku, obiekcie lub na terenie bezpieczeństwo i możliwość ewakuacji,
5. przygotować budynek, obiekt lub teren do prowadzenia akcji ratowniczej,
6. zaznajomić pracowników z przepisami przeciwpożarowymi,
7. ustalić sposoby postępowania na wypadek powstania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia.
- 8.

15. Terminy serwisowania i przeglądów instalacji oraz urządzeń

czynność	częstotliwość	wykonujący
Usuwać zanieczyszczenia z przewodów dymowych od palenisk opalanych paliwem stałym	co najmniej 4 razy w roku	Osoby posiadające kwalifikacje mistrza w rzemiośle kominiarskim
Usuwać zanieczyszczenia z przewodów wentylacyjnych	co najmniej 1 raz w roku	Osoby posiadające kwalifikacje mistrza w rzemiośle kominiarskim
<p>PRZEGLĄD BUDOWLANY (ROZNY) Dokonać okresowej kontroli polegającej na sprawdzeniu stanu technicznego elementów budynku, budowli i instalacji narażonych na szkodliwe wpływy atmosferyczne i niszczące działanie czynników występujących podczas użytkowania obiektu</p> <p>PRZEGLĄD BUDOWLANY (PIĘCIOLETNI) Dokonać okresowej kontroli polegającej na sprawdzeniu stanu technicznego i przydatności do użytkowania obiektu budowlanego, oraz jego otoczenia. Kontrolą tą powinno być objęte również badanie instalacji elektrycznej i piorunochronnej w zakresie stanu sprawności połączeń, osprzętu, zabezpieczeń i środków ochrony od porażenia, oporności izolacji przewodów oraz uziemień</p>	<p>co najmniej 1 raz w roku</p> <p>co 5 lat</p>	<p>osoby posiadające uprawnienia budowlane w odpowiedniej specjalności</p> <p>osoby posiadające uprawnienia budowlane w odpowiedniej specjalności</p>

Przeprowadzić przeglądy techniczne i czynności konserwacyjne gaśnic	co najmniej 1 raz w roku	serwisant gaśnic
---	--------------------------	------------------

Przeprowadzić kontrolę stanu technicznego przewodów kominowych	co najmniej 1 raz w roku	Osoby posiadające kwalifikacje mistrza w rzemiośle kominarskim
--	--------------------------	--

Aktualizacja Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego	Co najmniej raz na dwa lata, a także po takich zmianach sposobu użytkowania obiektu lub procesu technologicznego, które wpływają na zmianę warunków ochrony ppoż.	Rzecznicy specjaliści ppoż inspektorzy ppoż
---	---	---

16. Wymagania dotyczące instalacji użytkowych

WYMAGANIA DOTYCZĄCE INSTALACJI UŻYTKOWYCH

Instalacje i urządzenia należy użytkować w stanie zgodnym z warunkami technicznymi i wymaganiami ustalonymi przez producenta, a w szczególności należy poddawać je okresowym przeglądom i konserwacji.

Użytkowanie instalacji, urządzeń i narzędzi niesprawnych technicznie lub w sposób niezgodny z ich przeznaczeniem albo warunkami określonymi przez producenta – jeżeli może się to przyczynić do powstania pożaru, wybuchu lub rozprzestrzeniania ognia – jest ZABRONIONE!

1. Instalacja elektryczna:

- pomiary rezystancji izolacji przewodów roboczych - nie rzadziej jak raz na pięć lat,
- pomiary skuteczności zabezpieczenia przed porażeniami elektrycznymi - nie rzadziej jak co pięć lat,
- pomiary uziemień instalacji i urządzeń – nie rzadziej jak co pięć lat.

Miejsce usytuowania przeciwpożarowego wyłącznika prądu należy oznakować znakiem zgodnym z PN-N-01256-04:1997 Znaki bezpieczeństwa. Techniczne środki przeciwpożarowe. Ponadto, wymaga się, aby tablice rozdzielcze były w sposób widoczny i jednoznaczny opisane.

2. Instalacja odgromowa (piorunochronna):

- oględziny części nadziemnej,
 - sprawdzanie ciągłości połączeń,
 - pomiar rezystancji uziemienia,
- czynności te należy wykonywać nie rzadziej jak co 5 lat, przed rozpoczęciem tzw. okresu burzowego.

3. Przewody kominowe (wentylacji grawitacyjnej i spalinowe):

Przewody kominowe należy poddawać następującym przeglądom okresowym:

- kontrola stanu technicznej sprawności - co najmniej raz w roku,
- usuwanie zanieczyszczeń z przewodów spalinowych – co najmniej raz na 3 miesiące (4 razy w roku)
- usuwanie zanieczyszczeń z przewodów wentylacji grawitacyjnej – co najmniej raz w roku.

4. Instalacja wodociągowa, kanalizacyjna i ogrzewcza:

- izolacje cieplne i akustyczne instalacji powinny być wykonane w sposób zapewniający nie rozprzestrzenianie ognia.

Kontrolę stanu technicznego instalacji elektrycznych, odgromowych (piorunochronnych), o której mowa powyżej, powinny przeprowadzać osoby posiadające kwalifikacje wymagane przy wykonywaniu dozoru lub usług w zakresie naprawy lub konserwacji odpowiednich urządzeń energetycznych lub gazowych, określone w przepisach szczególnych (uprawnienia dozoru „D”, w zakresie pomiarowym).

Kontrolę stanu technicznego przewodów kominowych, o której mowa powyżej, powinny przeprowadzać osoby posiadające kwalifikacje mistrza w rzemiośle kominarskim (w odniesieniu do grawitacyjnych przewodów wentylacyjnych oraz przewodów spalinowych).

Wskazane osoby powinny dokumentować przeprowadzone prace ewentualnie pozostawiać Zarządcy obiektu protokoły z przeprowadzonych czynności.

Wszystkie powyższe czynności powinny być zapisywane do „Książki obiektu budowlanego” - wpisu dokonuje Zarządca obiektu lub osoba przez niego delegowana.

Odpowiedzialność za realizację obowiązków dotyczących cyklicznego prowadzenia badań i przeglądów okresowych instalacji użytkowych, spoczywa na Zarządcy obiektu.

17. Sposób postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia

Bezzwłocznie zawiadomić:

a) Państwową Straż Pożarną tel. 998, 112

w razie potrzeby również

c) Pogotowie Ratunkowe tel. 112

d) Policję tel. 112

Podczas zgłaszania pożaru należy podać:

-gdzie się pali (nazwa obiektu i jego adres),

-co się pali,

-czy istnieje zagrożenie życia ludzi (podać ich przybliżoną liczbę),

-nazwisko i imię osoby zgłaszającej, numer telefonu.

2. Rozpocząć ewakuację zagrożonych osób i mienia.
3. Jednocześnie przystąpić natychmiast do gaszenia pożaru podręcznym sprzętem gaśniczym.
4. O ile to możliwe wyłączyć dopływ energii elektrycznej w obiekcie.

Pogotowie energetyczne 991

5. Po dojeździe na miejsce zdarzenia jednostek ochrony przeciwpożarowej udzielać konkretnych informacji Kierującemu Działaniami Ratowniczymi na temat:

- a) źródła pożaru,
- b) osobach zagrożonych znajdujących się w obiekcie jeśli taka sytuacja zaistnieje,
- c) punktu czerpania wody,
- d) rozmieszczenia sprzętu pożarowego i ewakuacyjnego,
- e) punktów specjalnie niebezpiecznych pożarowo.

6. Bezwzględnie przestrzegać poleceń wydanych przez Kierującego Działaniami Ratowniczymi.

W momencie zaistnienia zagrożenia oraz podejmowanych działań ratowniczych należy zachować bezwzględny spokój i w możliwy sposób przeciwdziałać powstawaniu paniki.

17.1. Obowiązki kierującego akcją ratowniczą przed przybyciem jednostek ochrony przeciwpożarowej

Obowiązki kierującego działaniami ratowniczymi

- Upewnić się, że zostały zaalarmowane odpowiednie służby ratownicze,
- Kierować pracownikami, którzy przystąpili do likwidacji źródła ognia lub ograniczania jego rozprzestrzeniania się,
- Pełnić stały nadzór nad przebiegiem ewakuacji ludzi i mienia,
- Zobowiązać osobę do oczekiwania na przybycie służb ratowniczych i wskazać miejsce pożaru, miejsce przebywania osób zagrożonych – uwięzionych oraz udzielić innych niezbędnych informacji,
- Współpracować z Dowódcą jednostek ochrony przeciwpożarowej w czasie akcji,
- Podporządkować się jego poleceniom.

Podczas akcji zmierzającej do likwidacji powstałych pożarów należy kierować się następującymi wytycznymi:

- Nieodczownym czynnikiem powodzenia akcji gaśniczej jest odcięcie dróg rozszerzania się pożaru przez zamknięcie drzwi, okien i innych otworów, a tym samym ograniczenie dopływu powietrza, które umożliwia kontynuację procesu spalania,
- Z najbliższego otoczenia pożaru trzeba usunąć przedmioty palne w celu utworzenia przerwy na drodze rozprzestrzeniania się ognia,
- Wchodząc do pomieszczeń objętych pożarem należy zachować ostrożność. Zamknięte drzwi i okna należy otwierać za pomocą drągów, kryjąc się za ściany i framugi ze względu na możliwość powstania niebezpiecznych zawirowań ognia,
- Należy dotrzeć możliwie blisko źródła ognia i atakować żar, zarzewie ognia, a nie płomień,
- Nie wolno pozostawiać za sobą palących się lub nie dogaszonych przedmiotów,
- Należy zawsze pamiętać o zabezpieczeniu sobie drogi odwrotu.

Przybycie jednostek ochrony przeciwpożarowej nie zwalnia pracowników od prowadzenia akcji, w zakresie zwalczania pożaru oraz ewakuacji ludzi i mienia, które to czynności należy wykonywać ściśle w myśl poleceń kierującego działaniami ratowniczymi.

18. Organizacja ewakuacji

Bezpieczna ewakuacja ludzi, możliwa jest przy zachowaniu odpowiednich warunków techniczno-budowlanych dla dróg ewakuacyjnych i elementów wystroju wnętrz, określonych w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 roku w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz.U. 2019 poz. 1065).

W razie wystąpienia zagrożenia obowiązek sprawnego ogłoszenia alarmu i konieczności przeprowadzenia ewakuacji spoczywa na zarządcy obiektu, lub osobie upoważnionej.

Główne zasady organizacyjne podczas ogłoszenia alarmu

- Alarm o niebezpieczeństwie ogłasza osoba, która zauważyła grożące niebezpieczeństwo. Osoba ta winna w pierwszej kolejności zaalarmować osoby znajdujące się w bezpośrednim rejonie występowania niebezpieczeństwa.
- Z chwilą otrzymania informacji o pożarze lub innym zagrożeniu i podjęciu decyzji o konieczności ewakuacji wszyscy pracownicy zobowiązani są do udziału w akcji ratowniczej, gaszeniu pożaru i ewakuacji.
- Ewakuację przeprowadza się wykorzystując wszystkie dostępne wyjścia ewakuacyjne w obiektach budowlanych.
- Warunki i sposoby ewakuacji będą zależne od miejsca powstania pożaru, przy czym ewakuacja powinna objąć pracowników z miejsc najbardziej zagrożonych.
- Ponadto należy podejmować stanowcze działania zmierzające do opanowania paniki i utrzymania porządku do czasu wyjścia ostatniej osoby poza obręb budynku.
- Ogłoszenie decyzji o rozpoczęciu ewakuacji musi być przekazane w sposób spokojny, a jednocześnie nakazujący i sugestywny.
- Wszystkie osoby znajdujące się w budynku objętym ewakuacją, powinny podporządkować się zarządzeniom dowódcy akcji.
- Ewakuacja powinna odbywać się przy udziale wszystkich pracowników obiektu, których zadaniem jest jednocześnie nie dopuścić do wybuchu paniki i utrzymywać porządek.
- Do osoby zarządzającej ewakuacją należy obowiązek dopilnowania i sprawdzenia czy wszyscy ludzie zostali ewakuowani z zagrożonych obiektów.
- Osobami wywołującymi panikę należy się szczególnie zaopiekować i ewakuować je w pierwszej kolejności. Dopuszcza się użycie siły fizycznej.
- Po przeprowadzeniu ewakuacji należy pozamykać drzwi wszystkich pomieszczeń, zapobiegając w ten sposób przedostawaniu się dymów do innych pomieszczeń.
- Jeżeli sytuacja na to pozwala może być dodatkowo zarządzona ewakuacja mienia.
- W przypadku ewakuacji cennego mienia należy wezwać jednostki Policji w celu zabezpieczenia zakładu przed kradzieżami surowców i wyrobów gotowych.

18.1. Sposób prowadzenia ewakuacji

Ewakuacji ludzi i mienia dokonuje się, gdy wystąpiło zagrożenie dla zdrowia, życia ludzkiego albo przewiduje się taki bieg wydarzeń, który może spowodować to zagrożenie bądź narazi mienie na zniszczenie. Takie zagrożenie może nieść ze sobą, np. pożar, silne zadymienie, panika, skażenie toksycznymi środkami, wybuch i inne.

Decyzję o konieczności ewakuacji ludzi i mienia spowodowanej wystąpieniem zagrożenia pożarowego podejmuje Zarządca, Administrator lub Właściciel obiektu lub osoba przez niego upoważniona. Kierujący akcją ewakuacyjną wyznacza osoby odpowiedzialne za przebieg ewakuacji, ponadto ustala ewentualną potrzebę ewakuacji sprzętu i mienia, określając w tym celu sposoby, kolejność i rodzaj ewakuowanego mienia.

W pierwszej kolejności należy ewakuować ludzi, którzy znaleźli się w rejonie bezpośredniego zagrożenia i osoby znajdujące się na drodze rozprzestrzeniania się zagrożenia a także osoby znajdujące się w miejscach, z których wyjście lub dotarcie do bezpiecznych dróg ewakuacyjnych może zostać odcięte przez np. pożar, zadymienie, skażenie i itp.

Ewakuację wszelkiego mienia należy prowadzić w miarę istniejących możliwości, mając na uwadze przede wszystkim bezpieczeństwo ludzi. Ewakuowane przedmioty należy wynosić i ustawiać tak, aby nie ulegały one zniszczeniu a jednocześnie nie tarasowały przejść, dróg ewakuacyjnych i przejazdów; miejsce ich składowania musi być zabezpieczone zarówno przed ogniem, zalaniem wodą jak i przed kradzieżą.

Prowadząc ewakuację należy pamiętać o tym, że każde otwarcie drzwi wewnętrznych, drzwi zewnętrznych czy okien sprzyja rozwojowi pożaru poprzez zapewnienie dopływu świeżego powietrza zawierającego tlen, który podtrzymuje palenie. W związku z tym należy przestrzegać zasady, aby okna i drzwi wszystkich pomieszczeń, które zostały opuszczone przez ludzi, były zamknięte.

Podczas ewakuacji z pomieszczeń, strumienie ludzi należy kierować na poziome drogi ewakuacyjne (korytarze), a następnie zgodnie z kierunkami określonymi przez znaki ewakuacyjne, do wyjść poza obszar zagrożony pożarem lub na zewnątrz obiektu- w wyznaczony, oznakowany punkt MIEJSCE ZBIÓRKI.

W celu zapewnienia szybkiej i skutecznej ewakuacji osób oraz mienia należy dokonać oceny warunków ewakuacji w najbardziej ekstremalnych warunkach (np. pora wieczorna wymagająca sztucznego oświetlenia budynku, maksymalna ilość ludzi).

Ewakuację przeprowadza się dostępnymi wyjściami ewakuacyjnymi rozmieszczonymi zgodnie ze schematem rzutów poszczególnych kondygnacji.

Drogi ewakuacyjne powinny być oznakowane odpowiednimi znakami ewakuacyjnymi.

W razie zablokowania którejkolwiek z dróg ewakuacyjnych, należy skierować ewakuowany strumień ludzki do sąsiednich wyjść.

DO KIEROWANIA EWAKUACJĄ W OBIEKCIE WYZANCZONY ZOSTAJE:

.....
imię i nazwisko, funkcja

Kierujący ewakuacją dla usprawnienia działań i dalszej współpracy ze służbami przybyłymi na miejsce powinien być oznaczony np. kamizelką odblaskową.

Wspomniane wcześniej miejsce zbiórki powinno być oznakowane poniższym znakiem.

18.2. Obowiązki pracowników w zakresie ewakuacji

Pracownicy mają obowiązek posiadać dokładne i aktualne dane i informacje na temat:

- rozkładu pomieszczeń w budynkach, dróg i kierunków ewakuacji oraz możliwości wyjścia z obiektu
- miejsc przebywania ludzi w pomieszczeniach budynku
- sposobu zachowania się ludzi w przypadku sytuacji zagrożenia pożarem
- sposobu alarmowania na wypadek zagrożenia
- rozmieszczenia i obsługi podręcznego sprzętu gaśniczego

W zakresie prowadzenia akcji ewakuacji do obowiązków pracowników należy w szczególności:

- podporządkować się kierującemu akcją ewakuacyjną
- pamiętać, że szybkość i sprawność przeprowadzania ewakuacji decyduje o jej powodzeniu
- zachowanie spokoju i nie dopuszczenie do powstania paniki
- alarmowanie osób i instytucji zgodnie z wykazem telefonów alarmowych
- pomaganie ratownikom w prowadzeniu ewakuacji.

18.3. Sposoby praktycznego sprawdzania organizacji i warunków ewakuacji ludzi.

Właściciel lub zarządca obiektu zawierającego strefę pożarową przeznaczoną dla ponad 50 osób, nie zakwalifikowaną do kategorii zagrożenia ludzi ZL IV, powinien co najmniej raz na 2 lata przeprowadzać praktyczne sprawdzenie organizacji oraz warunków ewakuacji.

Na właścicielu lub zarządcy obiektu ciąży obowiązek przeprowadzenia praktycznego sprawdzenia organizacji oraz warunków ewakuacji. O terminie przeprowadzania działań powinien zostać powiadomiony miejscowy Komendant Miejski Państwowej Straży Pożarnej, nie później niż na tydzień przed ich przeprowadzeniem.

Podczas przeprowadzania praktycznego sprawdzenia organizacji oraz warunków ewakuacji należy szczególnie zwrócić uwagę na:

- znajomość zadań na wypadek ewakuacji,
- czy personel był przeszkolony w zakresie przeprowadzenia ewakuacji,
- utrzymywanie z osobami ewakuowanymi kontaktu, zapewniającego zachowanie spokoju w grupie, przeciwdziałanie objawom paniki,
- umiejętność oceny sytuacji i wyboru najkorzystniejszego sposobu postępowania,
- praktyczne wykonanie zadań związanych z ewakuacją,
- otoczenie opieką ewakuowanych po wyprowadzeniu z obiektu,
- czy pojawiły się osoby, u których stwierdzono objawy paniki,
- czy zachowania te rozszerzyły się na innych,
- czy stosowano się do poleceń kierującego akcją,
- czy znane były wytyczne z instrukcji na wypadek powstania pożaru i ewakuacji,
- czy podczas przeprowadzania ewakuacji zachowany był spokój,
- wybór dróg ewakuacyjnych w stworzonej sytuacji,
- czy ewakuowanym znane były alternatywne drogi ewakuacji,
- sposób ogłoszenia alarmu pożarowego w obiekcie,
- przyjęcie przybywających jednostek,
- przekazanie informacji dowódcy jednostek ochrony przeciwpożarowej,
- zastosowanie się do poleceń kierującego akcją.

Z każdego miejsca przeznaczonego na pobyt ludzi w obiekcie powinny być zapewnione odpowiednie warunki ewakuacji, zapewniające możliwość szybkiego i bezpiecznego opuszczenia strefy zagrożonej lub objętej pożarem, dostosowane do liczby i stanu sprawności osób przebywających w obiekcie oraz jego funkcji, konstrukcji i wymiarów, a także być zastosowane techniczne środki zabezpieczenia przeciwpożarowego, polegające na:

- zapewnieniu dostatecznej ilości i szerokości wyjść ewakuacyjnych,
- zachowaniu dopuszczalnej długości, szerokości i wysokości przejść oraz dojść ewakuacyjnych,
- zapewnieniu bezpiecznej pożarowo obudowy i wydzieleni dróg ewakuacyjnych oraz pomieszczeń.

Podstawą do uznania użytkowanego budynku istniejącego za zagrażający życiu ludzi jest nie zapewnienie przez występujące w nim warunki techniczne możliwości ewakuacji ludzi, w szczególności w wyniku:

- szerokości przejścia, dojścia lub wyjścia ewakuacyjnego albo biegu względnie spocznika klatki schodowej służącej ewakuacji, mniejszej o ponad jedną trzecią od określonej w przepisach techniczno-budowlanych,
- długości przejścia lub dojścia ewakuacyjnego większej o ponad 100% od określonej w przepisach techniczno-budowlanych.

18.4. Ewakuacja osób o ograniczonej zdolności poruszania się.

Z uwagi na dostosowywanie budynku wynikające z deklaracji dostępności dla osób niepełnosprawnych wskazuje się poniżej sposoby i rozwiązania w zakresie ewakuacji osób o ograniczonej zdolności poruszania się, które mogą być użytkownikami obiektu.

W pierwszej kolejności należy przeprowadzać ewakuację osób ze strefy bezpośredniego zagrożenia, a następnie z obszarów, na które ogień i (lub) dym może się rozprzestrzenić, odcinając możliwość ucieczki.

Najpierw trzeba ewakuować osoby o ograniczonej zdolności poruszania się.

Ewakuowanych należy kierować na drogi ewakuacyjne prowadzące do bezpiecznych stref lub bezpośrednio na zewnątrz do miejsca zbiórki. Osoby, które z różnych przyczyn nie mogą zostać ewakuowane należy zebrać w pomieszczeniu najbardziej oddalonym od źródła pożaru i oczekiwać na pomoc strażaków.

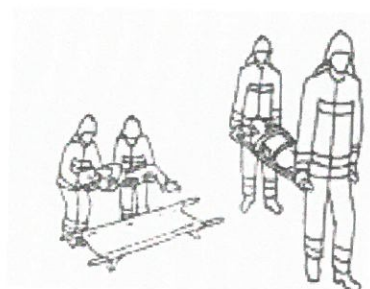
Należy wyznaczyć spośród stałych pracowników osoby do pomocy przy ewakuacji osób o ograniczonej zdolności poruszania się, w tym osoby poruszające się na wózkach inwalidzkich.

WAŻNE!

W przypadkach uzasadnionych rozwojem sytuacji należy ewakuować tylko osoby z pominięciem sprzętu (np. wózki inwalidzkie).

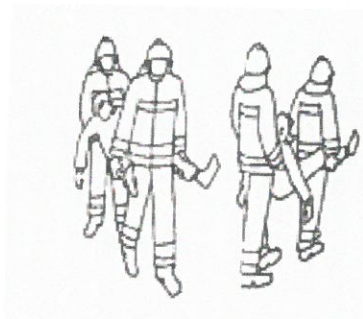
18.5. Metody ewakuacji ludzi nie mogących poruszać się samodzielnie.

Rys. nr 1 Wynoszenie ewakuowanych na noszach.

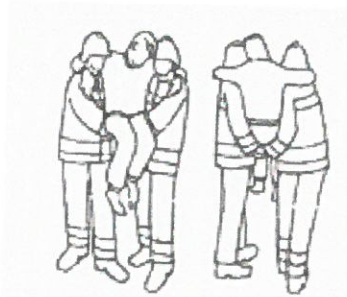
Wynoszenie na noszach, dokonujemy przy pomocy dwóch osób. Po ułożeniu poszkodowanego na noszach, należy go przypiąć pasami lub innymi dostępnymi sposobami, tak, aby pozycja poszkodowanego umieszczonego na noszach była możliwie jak najbardziej stabilna. Przypięcie poszkodowanego daje gwarancję bezpieczeństwa w ruchu po drogach ewakuacyjnych poziomych, a w szczególności pionowych.

Rys. nr 2 Przenoszenie chwytem „kończynowym”

W przypadku, gdy osoba jest w stosunkowo dobrym stanie i nie choruje na choroby wewnętrzne lub nie jest operacji, a jedynie ogólnie osłabiona, o utrudnionej sprawności ruchowej itp.- ewakuujemy ją chwytem kończynowym. Przenoszenie polega na tym, że jedna osoba chwytą poszkodowanego pod pachy głowę opierając o przednią część tułowia, natomiast druga osoba chwytą za kończyny dolne w okolicach kolan. Kończyny poszkodowanego są rozwarte i znajdują się na wysokości bioder drugiego ratującego. Ratujący niosą poszkodowanego nogami do przodu.

Rys. nr 3 Przenoszenie przez dwie osoby metodą „stołeczka ręcznego”

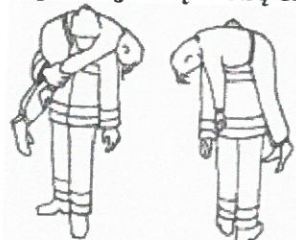
Metodę tę stosuje się w przypadku, kiedy osoba nie może samodzielnie poruszać się na nogach, ale ma zdrowe kończyny. Przenoszenie polega na tym, że dwóch ratujących stosuje splecenie rąk, tworząc stołeczek, na którym siada osoba i obejmuje rękami za szyję ratujących. Ratujący są lekko zwrócenii do siebie i wnoszą osobę stawiając ukośnie stopy nóg w kierunku ruchu.

Rys. nr 4 Przenoszenie przez dwie osoby chwytem „huśtawkowym”

Metodę tę stosuje się w przypadku, gdy osoba nie może poruszać się o własnych siłach na nogach i ma ograniczone możliwości ruchowe kończyn górnych. Przenoszenie polega na tym, że ratujący stojąc frontem w kierunku ruchu chwytają się za ręce, na które siada ewakuowany. Ratujący drugą parą rąk (wewnętrzna) wykonują wzajemny chwyt na wysokości łokci, o które opiera się plecami ewakuowana osoba.

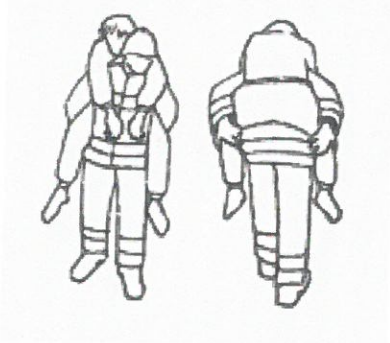
Rys. nr 5 Wynoszenie przez jedną osobę chwytem „strażackim”

Metodę tę stosujemy, kiedy osoba ma chore obie kończyny dolne, posiada ogóle osłabienie organizmu. Chwyt polega na odpowiednim ułożeniu poprzecznym ciała ewakuowanego na barku. Ratujący jedną rękę przekłada pomiędzy nogami ewakuowanego obejmując jedną jego nogę, chwytając za rękę

w okolicach nadgarstka i przyciągając rękę do nogi. Ratujący drugą rękę ma wolną, może ją użyć w czasie przenoszenia np. do poprawiania położenia ciała, a w ruchu po schodach do przytrzymywania się poręczy.

Rys. nr 6 Przenoszenie przez jedną osobę "na barana"

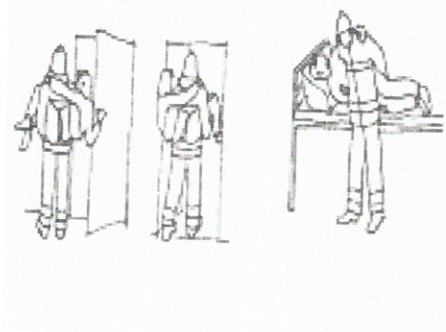
Przenoszenie to polega na odpowiednim ułożeniu ciała na plecach ratującego. Ewakuowany górnymi kończynami obejmuje szyję ratującego, a głowę pochyla do przodu opierając ją o głowę ratującego. Ratujący podchwytłem pod kolana ewakuowanego układa osobę w takim położeniu, że środek ciężkości ciała leży na wysokości odcinka krzyżowego kręgosłupa. Pozycja ciała ewakuowanego w czasie ruchu jest lekko pochylona do przodu.

Rys. nr 7 Wynoszenie przez jedną osobę chwytem „tłumokowym”

Metodę tę stosujemy w przypadkach, gdy osoba nie może poruszać się o własnych siłach na nogach, natomiast posiada zdrowe kończyny, lub w przypadku, kiedy osoba ma chore obie kończyny dolne i posiada ogólne osłabienie organizmu. Ewakuacja polega na ułożeniu ciała na plecach ratującego w ten sposób, by nogi zwisały nie dotykając ziemi w granicach 30 cm, ręce obejmują od tyłu oba ramiona ratującego i zwisają swobodnie wzdłuż klatki piersiowej. Ratujący jedną ręką przytrzymuje zwisające ręce, a drugą ręką ciało na swoich plecach.

Rys. nr 8 Przenoszenie przez jedną osobę chwytem kołyskowym

W pewnych przypadkach do wynoszenia dzieci stosuje się tzw. chwyt „kołyskowy”, który polega na tym, że ratujący chwytą ewakuowanego i trzyma go przed lub za sobą w taki sposób, jak wyjmuje się dziecko z kołyski. Należy pamiętać, że ten sposób wymaga od ratownika dużego wysiłku fizycznego w przypadku przenoszenia ciężkich osób. Przeniesienie osoby dorosłej tą metodą jest możliwe jedynie na niewielkie odległości.

Rys. nr 9 Wyprowadzanie ewakuowanego przez jedną osobę

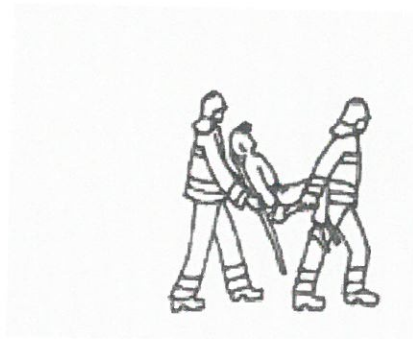
Wyprowadzenie stosuje się do osób, które posiadają ograniczone zdolności poruszania się. Są to przeważnie starsze, utykające, poruszające się przy pomocy laski osoby, czy np. niewidomi. Pomoc polega na podtrzymywaniu ewakuowanego, który porusza się o własnych nogach, przenosząc częściowo swój ciężar ciała na ratującego. Metoda wyprowadzania przez jednego ratującego polega na ujmowaniu ewakuowanego pod rękę. Ewakuowany część swego ciężaru ciała przenosi na ciało drugiej osoby. Ratujący jedną ręką trzyma za nadgarstek ręki ewakuowanego obejmującej za szyję ratującego. Drugą ręką podtrzymuje ciało ewakuowanego.

Rys. nr 10 Wyprowadzanie ewakuowanego przez dwie osoby

Metod polega na tym, że ewakuowany obejmuje swoimi kończynami górnymi szyje ratujących. Ratujący z kolei ręce ewakuowanego przytrzymują za nadgarstki. Ratujący rękami podtrzymują ewakuowanego w okolicy pasa. Ewakuowany może cały ciężar ciała przenieść na ciało ratownika, a nogami nieznacznie dotykać podłogi.

Rys. nr 11 Wyprowadzanie ewakuowanego przy użyciu krzesła

Ten sposób wnoszenia poszkodowanego stosujemy przy wykorzystaniu jakiegokolwiek krzesła biurowego. Ten sposób przenoszenia może zastąpić brak noszy i jest wskazany do przenoszenia po schodach (pionowych drogach ewakuacyjnych), przez które nie można przejść z osobą ratowaną na noszach.

18.5. Sposoby oznakowania dróg, kierunków i wyjść ewakuacyjnych

Znaki bezpieczeństwa ewakuacyjne PN EN ISO 7010:2011			
	<p>Oznaczenie drogi ewakuacyjnej do obszaru bezpiecznego - Wyjście ewakuacyjne (lewostronne)</p> <p>Do podania informacji o kierunku stosowany jest znak uzupełniający ze strzałką.</p>		<p>Oznaczenie drogi ewakuacyjnej do obszaru bezpiecznego - Wyjście ewakuacyjne (prawostronne)</p> <p>Do podania informacji o kierunku stosowany jest znak uzupełniający ze strzałką.</p>
	<p>Do wyznaczenia kierunku ewakuacji (strzałka może być obrócona o wielokrotność kąta 90 stopni w stosunku do pionu).</p> <p>Znak ten ma zastosowanie wyłącznie jako znak uzupełniający.</p>		<p>Do wyznaczenia kierunku ewakuacji (strzałka może być obrócona o wielokrotność kąta 90 stopni).</p> <p>Znak ten ma zastosowanie wyłącznie jako znak uzupełniający.</p>
	<p>Miejsce zbiórki do ewakuacji</p>		<p>Wskazuje lokalizację tymczasowej strefy bezpieczeństwa (kryjówki) dla oczekujących pomocy, którzy nie mogą korzystać ze schodów w przypadku ewakuacji</p>

	<p>Wskazuje miejsce, w którym znajduje się okno ewakuacyjne z zamontowaną drabiną</p>		<p>Wskazuje miejsce, w którym znajduje się okno ewakuacyjne, dzięki któremu służby ratunkowe mogą ratować ludzi za pomocą drabiny</p>
	<p>Stłuc, aby uzyskać dostęp</p>		<p>Wskazuje lokalizację okna z drabiną ewakuacyjną</p>
	<p>Informuje, iż należy przekreślić kłamkę w kierunku przeciwnym do ruchu wskazówek zegara, aby drzwi się otworzyły</p>		<p>Informuje, iż należy przekreślić kłamkę w kierunku zgodnym z ruchem wskazówek zegara, aby drzwi się otworzyły</p>
	<p>Wskazuje, iż po naciśnięciu drzwi otwierają się na lewo</p>		<p>Wskazuje, iż po naciśnięciu drzwi otwierają się na prawo</p>

	<p>Przesuń drzwi w prawo aby otworzyć</p>		<p>Przesuń drzwi w lewo aby otworzyć</p>
	<p>Wskazuje, że drzwi otwiera się pociągając je z lewej strony</p>		<p>Wskazuje, że drzwi otwiera się pociągając je z prawej strony</p>
	<p>Oznaczenie lokalizacji sprzętu lub zaplecza pierwszej pomocy</p>		<p>Telefon do wzywania pierwszej pomocy lub ratunku</p>
	<p>Wskazuje miejsce, gdzie w nagłych wypadkach można znaleźć lekarza</p>		<p>Wskazuje miejsce, w którym znajduje się automatyczny defibrylator zewnętrzny (AED)</p>

	Wskazuje miejsce, w którym znajduje się prysznic do przemywania oczu		Wskazuje miejsce, w którym znajduje się prysznic bezpieczeństwa.
	Wskazuje miejsce, w którym znajdują się nosze		Wskazuje lokalizację podręcznej torby medycznej
	Wskazuje lokalizację resuscytatora tlenu		

19. Sposoby wykonywania prac niebezpiecznych pożarowo

Pod pojęciem prac pożarowo niebezpiecznych należy rozumieć wszelkie prace nie przewidziane normalnym tokiem pracy, prowadzone poza wyznaczonymi do tego celu miejscami, jak prace remontowo budowlane związane z użyciem otwartego ognia prowadzone wewnątrz obiektu lub przyległym do niego terenie.

Do prac takich należą w szczególności:

- wszelkie prace z otwartym ogniem, podczas których występuje iskrzenie lub nagrzewanie, np.:
 - spawanie, cięcie gazowe i elektryczne,
 - przecinanie materiałów przy pomocy wysokoobrotowych urządzeń np. szlifierki kątowe,
 - podgrzewanie instalacji, urządzeń i zaworów,
 - podgrzewanie lepiku, smoły itp.,
 - używanie materiałów pirotechnicznych,

- wszelkie prace związane ze stosowaniem cieczy, gazów i pyłów, przy których mogą powstać mieszaniny wybuchowe np.:
 - przygotowanie do stosowania gazów, cieczy i pyłów,
 - stosowanie tych cieczy i pyłów do malowania, lakierowania, klejenia, itd.,
 - suszenie substancji palnych.

Do przestrzegania postanowień instrukcji zobowiązani są wszyscy pracownicy uczestniczący bezpośrednio lub pośrednio w wykonywaniu prac pożarowo niebezpiecznych oraz pracownicy nadzorujący przebieg tych prac.

19.1. Zasady organizacyjne przy ustalaniu zabezpieczeń prac niebezpiecznych pożarowo

- prace pożarowo niebezpieczne mogą być wykonywane na terenie obiektu pod warunkiem spełnienia wymagań z zakresu ochrony przeciwpożarowej,
- wymagania, o których mowa poniżej ustalane są komisyjnie, każdorazowo przed rozpoczęciem prac w oparciu o postanowienia niniejszej instrukcji oraz przepisów szczegółowych obowiązujących w przedmiotowej sprawie,
- skład osobowy komisji, o której mowa wyżej, wyznacza zarządzeniem wewnętrznym Zarządca, Właściciel obiektu,
- komisja ze swoich prac przy współudziale wykonawcy, sporządza „Protokół zabezpieczenia prac pożarowo niebezpiecznych” – wzór w załącznikach,
- po wykonaniu zabezpieczeń określonych w w/w protokole, wystawiane jest wykonawcy pisemne „Zezwolenie na przeprowadzenie prac pożarowo niebezpiecznych” – wzór w załącznikach. wystawienie zezwolenia umożliwia odłączenie przez uprawnionego odpowiednich mediów (gaz, linia dozorowa instalacji ppoż. itd.),
- każdorazowo, gdy prowadzone prace, mogą spowodować uaktywnienie systemu sygnalizacji pożaru, należy zgłosić ten fakt do administratora obiektu, w celu odłączenia systemu, na czas wykonywanych prac,
- wszystkie prace pożarowo niebezpieczne są rejestrowane w książce kontroli prac pożarowo niebezpiecznych – wzór w załącznikach,
- po zakończeniu prac, osoba wykonująca zgłasza ten osobie uprawnionej, celem włączenia mediów,
- po zakończeniu prac, osoby odpowiedzialne za przeprowadzenie kontroli miejsca pracy, kontrolują ją w wyznaczonych czasach,
- Wyniki kontroli należy wpisać w „Zezwoleniu na wykonywanie prac..”, oraz w „Książce kontroli prac..”,
- pozytywny wynik kontroli pozwala na określenie, że prace zostały wykonane bezpiecznie.

19.2. Wytyczne zabezpieczenia prac niebezpiecznych pożarowo

Przygotowanie obiektów i pomieszczeń do prowadzenia prac niebezpiecznych pożarowo polega na

- Oczyszczeniu pomieszczeń lub miejsc, gdzie będą wykonywane prace, z wszelkich materiałów palnych i zanieczyszczeń,
- Odsunięciu na bezpieczną odległość od miejsca prowadzenia prac - wszelkich przedmiotów palnych,
- Zabezpieczeniu przed działaniem np. odprysków spawalniczych materiałów i przedmiotów, których odsunięcie na bezpieczną odległość jest niemożliwe, przez osłonięcie ich np. arkuszami blachy, płytami gipsowymi itp.,
- Sprawdzeniu, czy znajdujące się w sąsiednich pomieszczeniach materiały lub przedmioty podatne na zapalenie wskutek przewodnictwa ciepłego bądź rozprysków spawalniczych nie wymagają zastosowania lokalnych zabezpieczeń,
- Uszczelnieniu materiałami niepalnymi wszelkich przelotowych otworów kanalizacyjnych, kablowych, wentylacyjnych itp. znajdujących się w pobliżu miejsca prowadzenia prac,
- Zabezpieczeniu przed rozpryskami spawalniczymi lub uszkodzeniami mechanicznymi przewodów elektrycznych, gazowych oraz instalacyjnych z pełną izolacją,
- Sprawdzeniu, czy w miejscu prowadzenia prac nie prowadzono tego dnia prac malarskich lub innych przy użyciu substancji łatwopalnych,
- Przygotowaniu w miejscu prowadzenia prac napełnionego wodą, metalowego pojemnika np. wiadra na rozgrzane odpadki drutu spawalniczego lub elektrod,
- Przygotowaniu materiałów osłonowych i izolacyjnych niezbędnych do zabezpieczenia toku prac,
- Zapewnieniu stałej drożności przejść i wyjść ewakuacyjnych z miejsc prowadzenia prac.

Przy wykonywaniu prac pożarowo niebezpiecznych przy użyciu cieczy, gazów i pyłów mogących tworzyć z powietrzem mieszaniny wybuchowe należy przestrzegać następujących zasad

1. Na stanowiskach pracy mogą znajdować się materiały w ilości niezbędnej do utrzymywania ciągłości pracy,
2. Zapas substancji znajdującej się na stanowisku pracy powinien być przechowywany w oryginalnych opakowaniach,
3. Pozostawianie opróżnionych opakowań na stanowisku pracy jest zabronione,
4. Po zakończeniu prac wszystkie naczynia, pojemniki należy zamknąć w celu zabezpieczenia przed emisją do otoczenia znajdujących się w nich substancji tworzących z powietrzem mieszaniny wybuchowe.

Miejsce wykonywania prac pożarowo niebezpiecznych należy wyposażyć w podręczny sprzęt gaśniczy w ilości i rodzaju umożliwiającym likwidację wszelkich źródeł pożaru.

Po zakończeniu prac w obiekcie, pomieszczeniach oraz pomieszczeniach sąsiednich należy przeprowadzić dokładną kontrolę mającą na celu stwierdzenie, czy nie pozostawiono tłących lub żarzących się cząstek w rejonie prowadzenia prac, czy nie występują jakiegokolwiek objawy pożaru oraz czy sprzęt (np. spawalniczy) został zdemontowany, odłączony od źródeł zasilania i należycie zabezpieczony przed dostępem osób postronnych.

Czynności kontrolne należy przeprowadzić:

- bezpośrednio po zakończeniu prac,
- oraz 2 godziny po ich zakończeniu,
- w przypadku gdy istnieje taka potrzeba kontrolę należy prowadzić co godzinę przez 8 godzin.

Fakt przeprowadzenia kontroli należy każdorazowo odnotować w „Zezwoleniu na przeprowadzanie prac”

Prace pożarowo niebezpieczne mogą być wykonywane wyłącznie przez osoby do tego upoważnione, posiadające odpowiednie kwalifikacje.

Sprzęt używany do wykonywania prac powinien być sprawny technicznie i zabezpieczony przed możliwością wywołania pożaru.

Zestaw spawalniczy – tlen i acetylen – może znajdować się na terenie obiektu wyłącznie w okresie wykonywania prac i pod stałym nadzorem.

19.3. Obowiązki osób związanych z pracami niebezpiecznymi pożarowo z ramienia kierownictwa

Obowiązki osób związanych z pracami niebezpiecznymi pożarowo

- Znać obowiązujące przepisy przeciwpożarowe oraz nadzorować przestrzeganie tych przepisów przez podległych pracowników.
- Dopilnować, aby przed przystąpieniem do prac pożarowo niebezpiecznych wykonane zostały wszystkie zalecenia w zakresie zabezpieczenia obiektu, pomieszczeń i stanowisk przewidziane w „Protokole zabezpieczenia prac...” i w „Zezwoleniu na przeprowadzenie...”.
- Sprawdzać zabezpieczenie przeciwpożarowe stanowisk pracy niebezpiecznych oraz wydawać polecenia gwarantujące natychmiastową likwidację stwierdzonych niedociągnięć.
- Wstrzymać prace z chwilą stwierdzenia sytuacji stwarzających niebezpieczeństwo powstania pożaru do czasu usunięcia występujących nieprawidłowości, i ten fakt wpisać do „Książki kontroli prac...”
- Brać udział w kontroli stanowisk, pomieszczeń i obiektów po zakończeniu prac pożarowo niebezpiecznych.

19.4. Obowiązki wykonawcy prac pożarowo niebezpiecznych

Do obowiązków wykonawcy prac niebezpiecznych pożarowo należy w szczególności:

- Sprawdzić czy sprzęt i narzędzia są technicznie sprawne i należycie zabezpieczone przed możliwością zainicjowania pożaru,
- Ścisłe przestrzeganie zaleceń zawartych w „Protokole” i „Zezwoleniu” na prowadzenie prac,
- Znajomość przepisów przeciwpożarowych, obsługi podręcznego sprzętu gaśniczego oraz zasad postępowania na wypadek powstania pożaru,
- Sprawdzenie przed przystąpieniem do pracy, czy zostały wykonane wszystkie zabezpieczenia przewidziane dla danego rodzaju prac niebezpiecznych,
- Sprawdzenie przed przystąpieniem do pracy, czy stanowisko zostało wyposażone w odpowiednią ilość i rodzaj podręcznego sprzętu gaśniczego.
- Rozpoczynanie prac pożarowo niebezpiecznych tylko po otrzymaniu pisemnego „Zezwolenia”.
- Przerwanie pracy w przypadku stwierdzenia sytuacji lub warunków umożliwiających powstanie i rozprzestrzenianie się pożaru.
- Dokładne sprawdzenie po zakończeniu pracy stanowiska i jego otoczenia,
- Wykonywanie wszelkich poleceń zlecniodawcy i organów kontrolnych w sprawach związanych z zabezpieczeniem przeciwpożarowym prac.

20. Sposoby wdrażania Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego

Zaznajamianie pracowników z przepisami przeciwpożarowymi odbywa się w drodze szkoleń organizowanych jako:

- część składowa szkolenia wstępnego BHP, pracowników nowo przyjętych,
- część składowa instruktażu stanowiskowego,
- szkolenia okresowe.

Szkolenie wstępne

W ramach szkolenia wstępnego BHP -pracowników nowo przyjętych polega na zapoznaniu ich z występującymi w obiekcie zagrożeniami pożarowymi oraz z obowiązującymi przepisami w zakresie zapobiegania pożarom i zasad ich zwalczaniu. Pracownik nowo przyjęty jest zobowiązany dokładnie znać niniejszą instrukcję, zasady i warunki ewakuacji oraz miejsce rozmieszczenia podręcznego sprzętu gaśniczego, a także dokumenty i przedmioty, które w razie pożaru powinien ewakuować w pierwszej kolejności. Po odbyciu przeszkolenia pracownik podpisuje oświadczenie, które należy wpiąć do akt osobowych pracownika.

Obowiązkowi w/w szkolenia podlegają wszyscy pracownicy aktualnie pracujący w obiekcie.

Szkolenie okresowe

W ramach szkolenia okresowego należy omówić następujące zagadnienia:

- zagrożenie pożarowe w obiektach, przyczyny powstawania i rozprzestrzeniania się pożarów,
- zadania i obowiązki pracowników w zakresie zapobiegania pożarom,
- Zadania i obowiązki pracowników w wypadku powstania pożaru,
- Ewakuacja ludzi i mienia, drogi i środki ewakuacyjne,
- Podręczny sprzęt gaśniczy i urządzenia ppoż.,
- Znajomość zasad praktycznego użycia sprzętu pożarniczego i urządzeń ppoż.

Szkolenie okresowe, pracowników w zakresie wiedzy o ochronie przeciwpożarowej, należy ponowić w okresach nie dłuższych niż 5 letnich celem przypomnienia zasad bezpieczeństwa przeciwpożarowego zawartych w aktualnie obowiązujących przepisach. Szkolenia są przeprowadzane według programów szkoleń, stanowiących osobne opracowanie, zależne od aktualnych przepisów w tym zakresie.

Przykładowy program szkolenia

Temat:	czas
Przyczyny powstawania i rozprzestrzeniania pożarów, charakterystyka zagrożeń w zakładzie	0,5 h
Zadania i obowiązki pracowników w zakresie zapobiegania pożarom	0,5 h
Zadania i obowiązki pracowników w przypadku powstania pożaru, zasady postępowania w przypadku zagrożenia	1h
Ewakuacja: sposoby przeprowadzania	0,5 h
Klasyfikacja podręcznego sprzętu gaśniczego	0,5 h
RAZEM	3 h

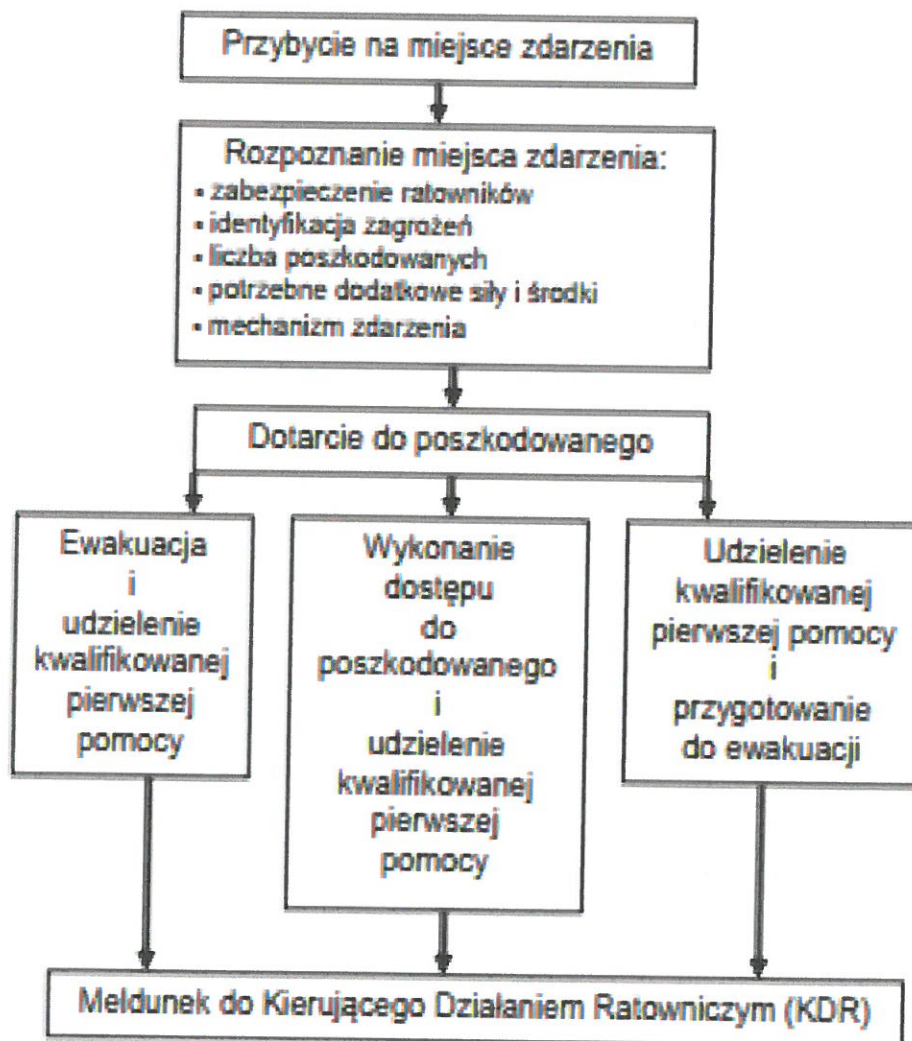
21. Zdarzenia pożarowe

Lp.	data	Opis zdarzenia	przyczyna	uwagi

22. Procedury medyczne z zakresu kwalifikowanej pierwszej pomocy

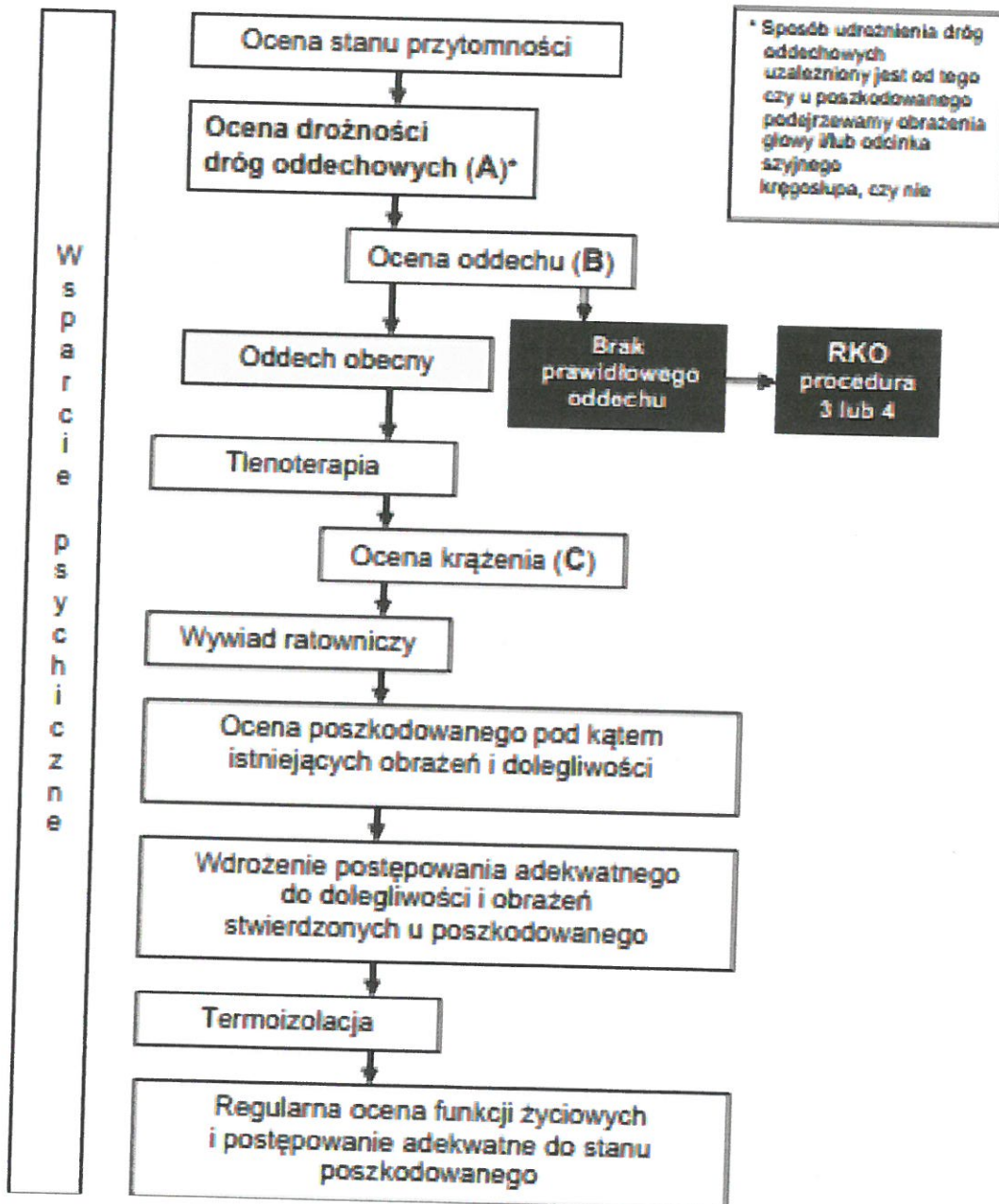
Sekwencja założeń taktycznych w ratownictwie medycznym

Procedura 1

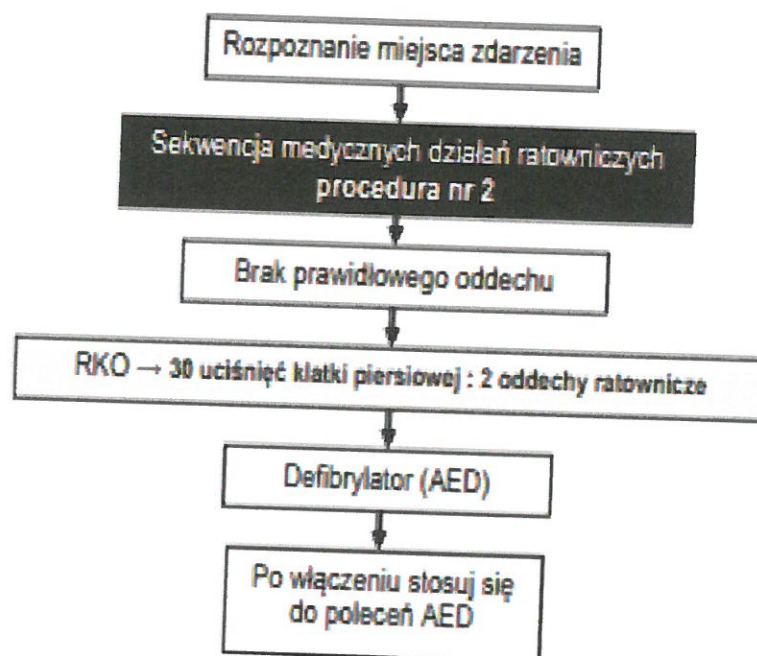
Sekwencja medycznych działań ratowniczych

Procedura 2

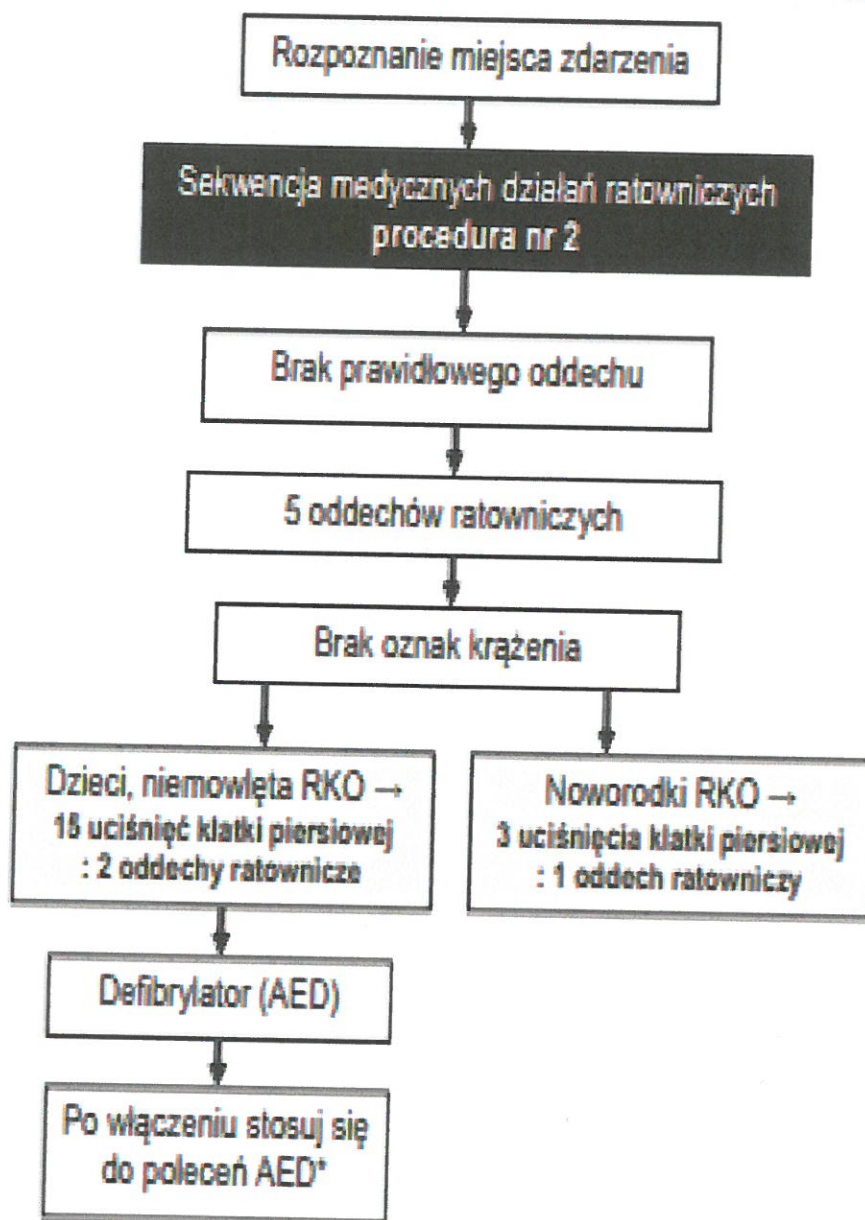
Postępowanie w zatrzymaniu krążenia u dorosłych (RKO)

Procedura 3

Postępowanie w zatrzymaniu krążenia u dzieci, niemowląt, noworodków (RKO)

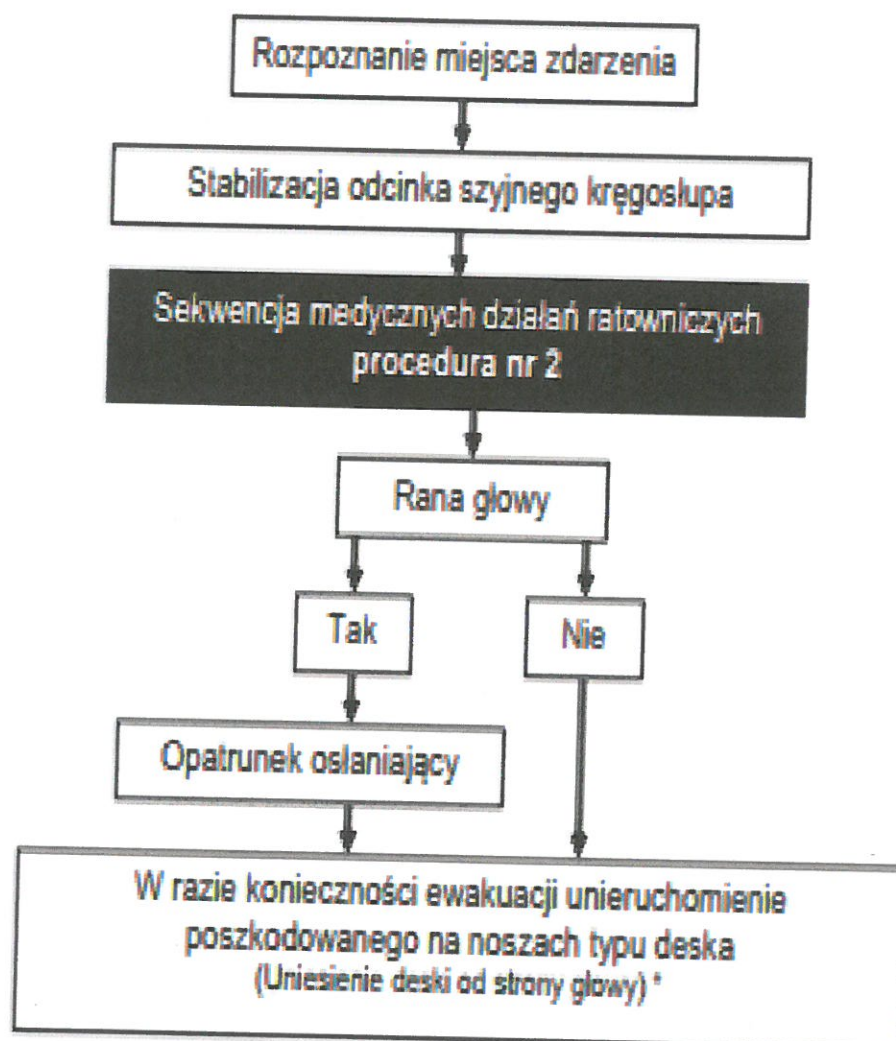
Procedura 4

* Użycie AED zgodnie z zaleceniami producenta

Obrażenia i podejrzenie obrażeń głowy

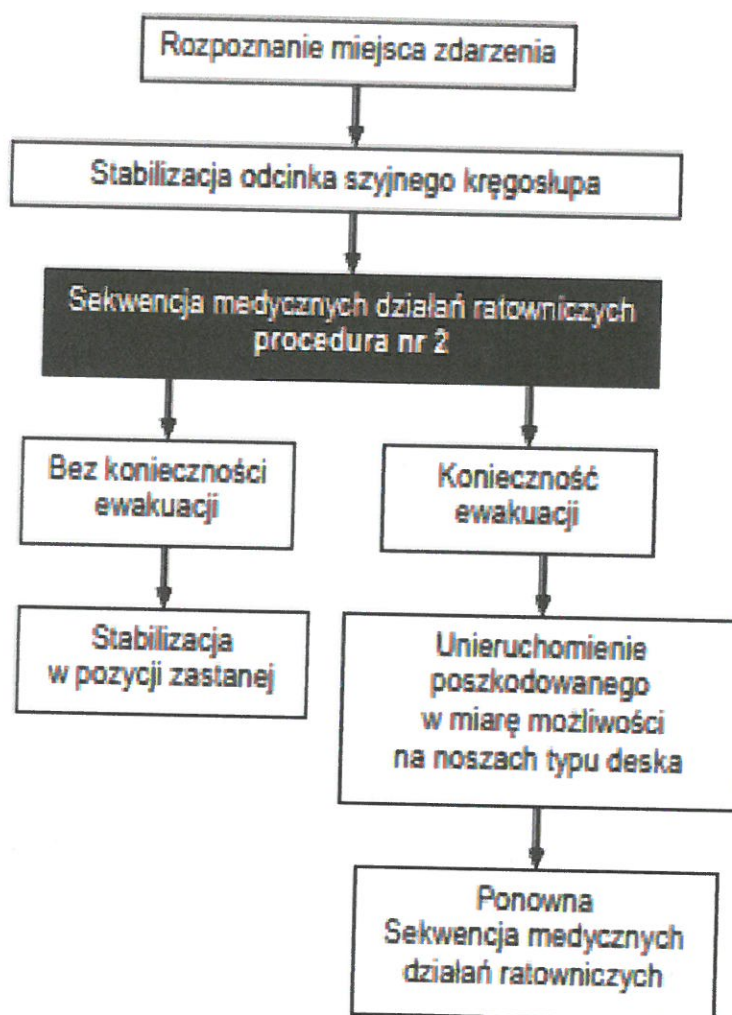
Procedura 5

* W przypadku stwierdzenia u poszkodowanego objawów wstrząsu hipowolemicznego ułożenie deski na płasko

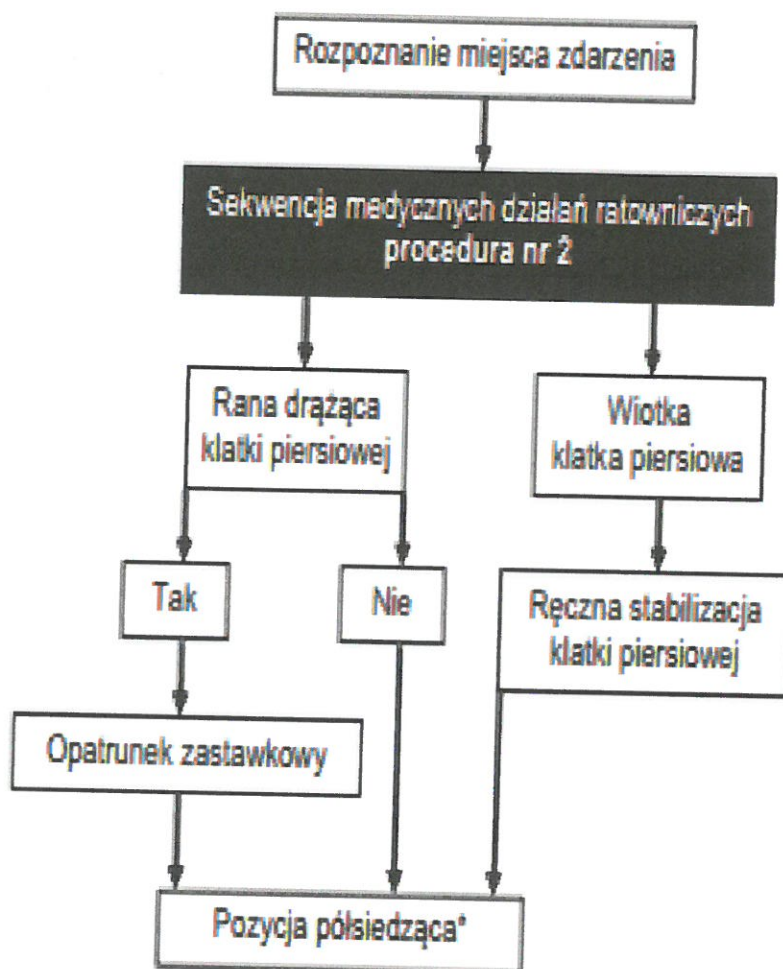
Obrażenia i podejrzenie obrażeń kręgosłupa

Procedura 6

Obrażenia i podejrzenie obrażeń klatki piersiowej

Procedura 7

* W przypadku współistniejącego podejrzenia obrażenia głowy lub odcinka szyjnego kręgosłupa o ile uszkodzony został unieruchomiony na desce i nie występują objawy wstrząsu, deskę należy unieść od strony głowy w stosunku do podłoża

Obrażenia i podejrzenie obrażeń brzucha

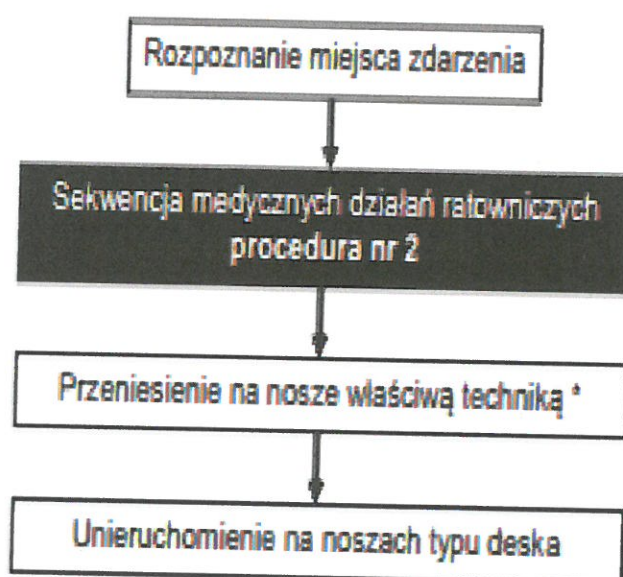
Procedura 8

* W przypadku występowania objawów wstrząsu wstępne postępowanie przeciwwstrząsowe

Obrażenia i podejrzenie obrażeń miednicy

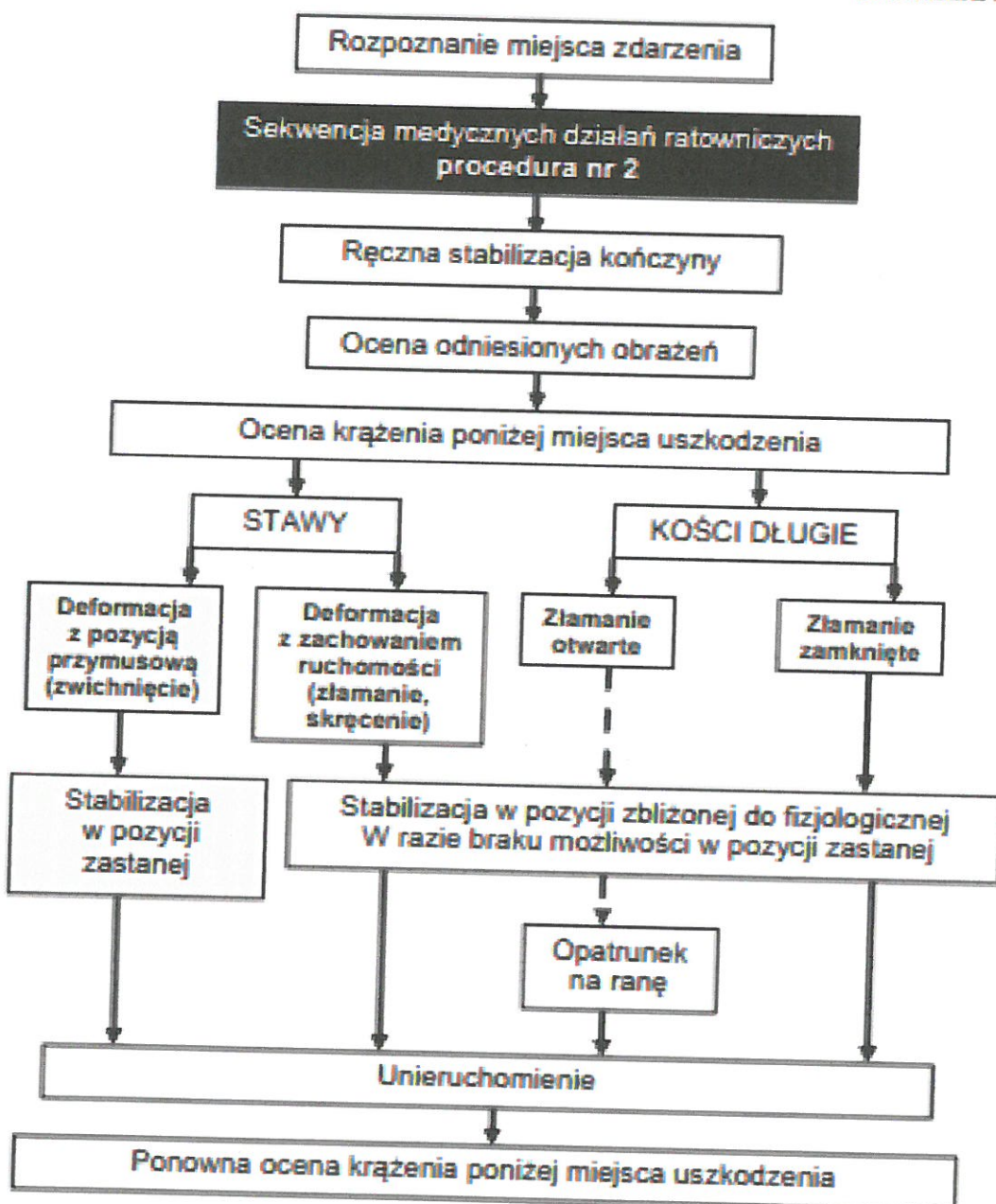
Procedura 9

* Technika „rolowania” na nosze jest przeciwwskazana

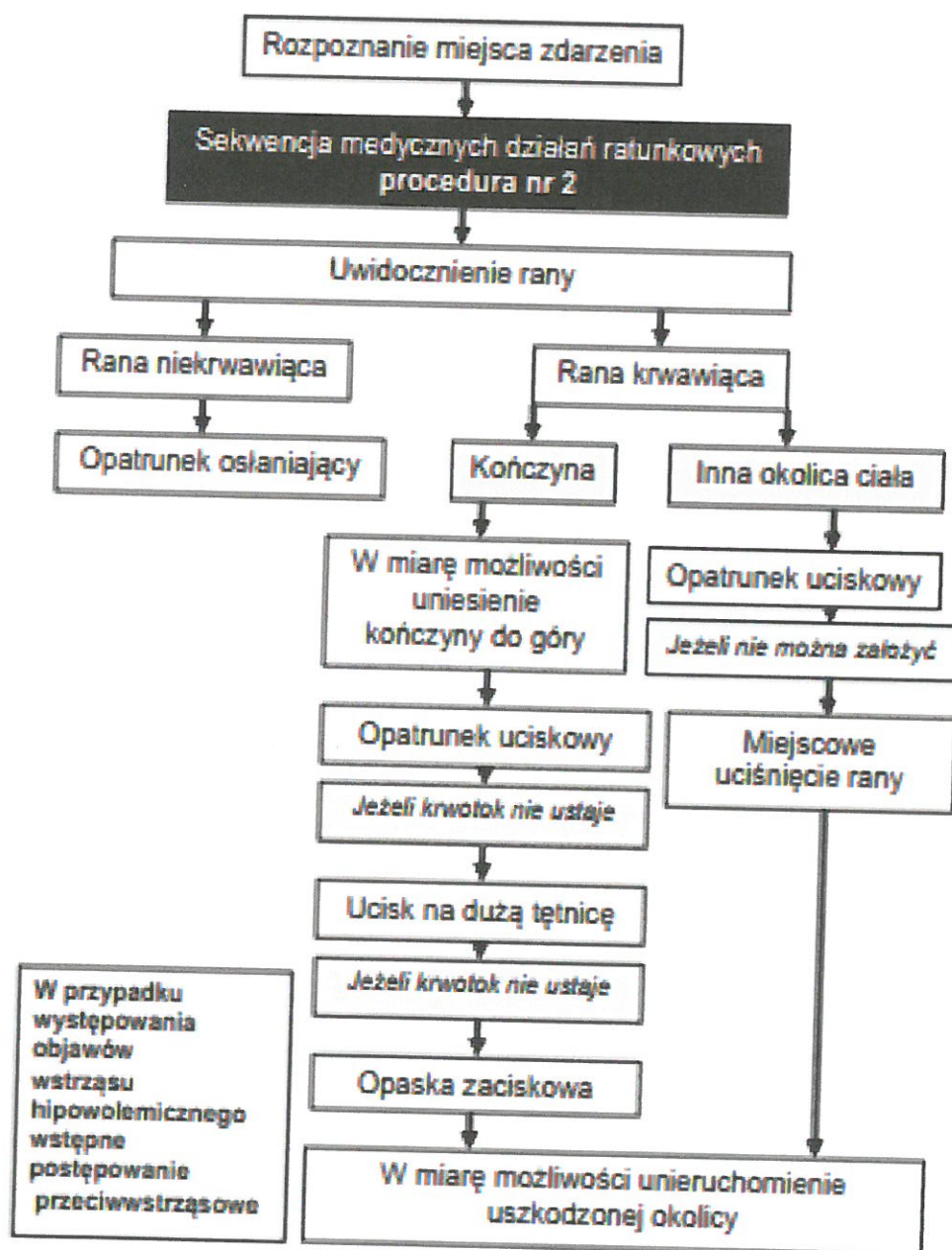
Obrażenia i podejrzenie obrażeń narządu ruchu

Procedura 10

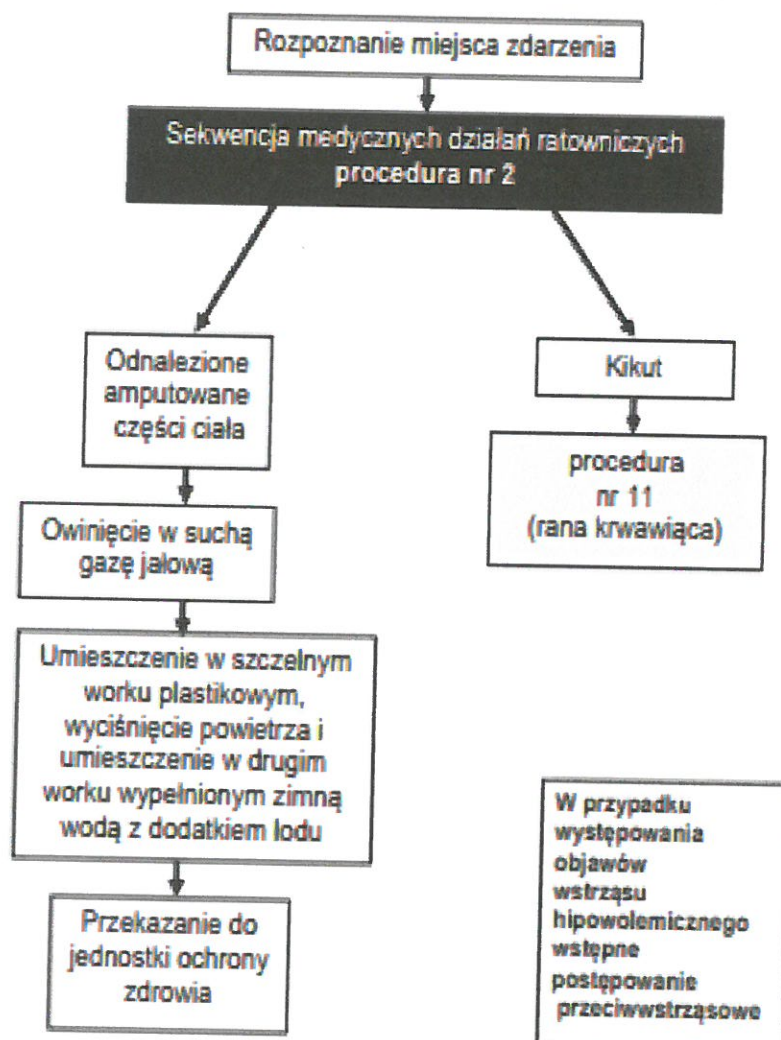
Rany

Procedura 11

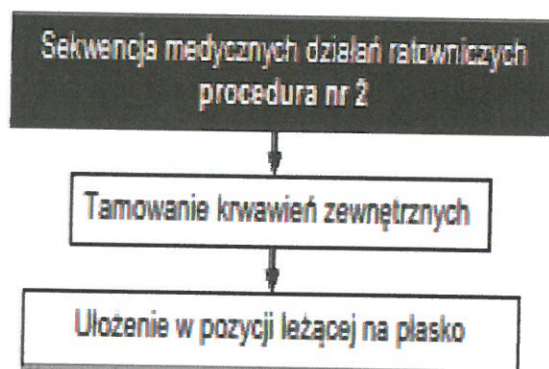
Amputacja urazowa

Procedura 12

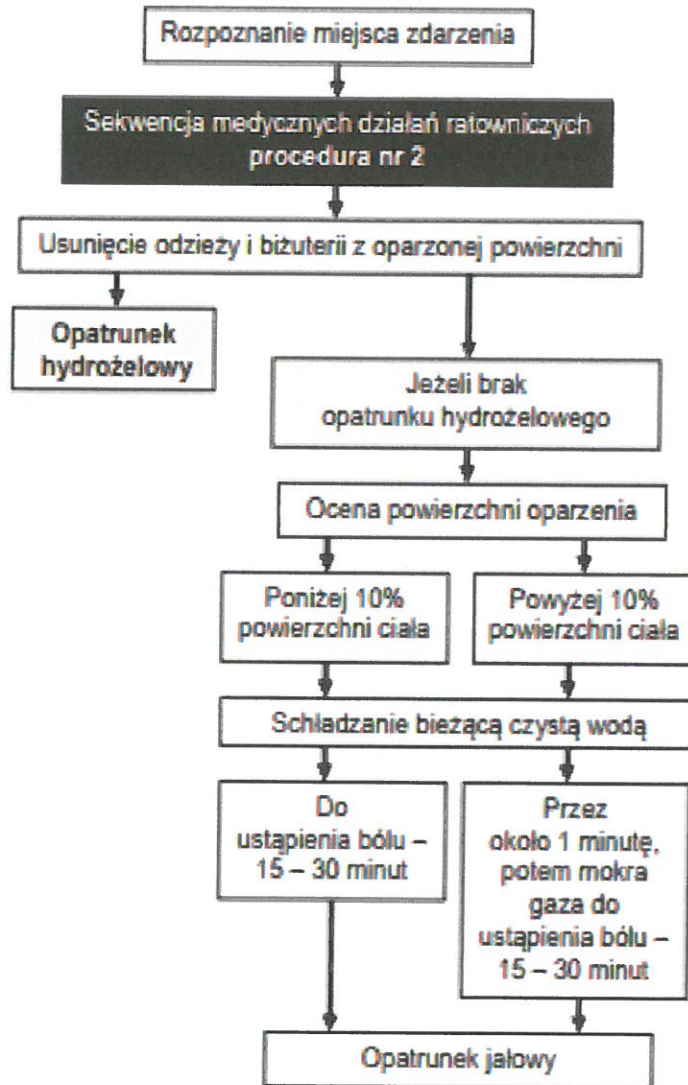
Wstrząs hipowolemiczny – postępowanie wstępne

Procedura 13

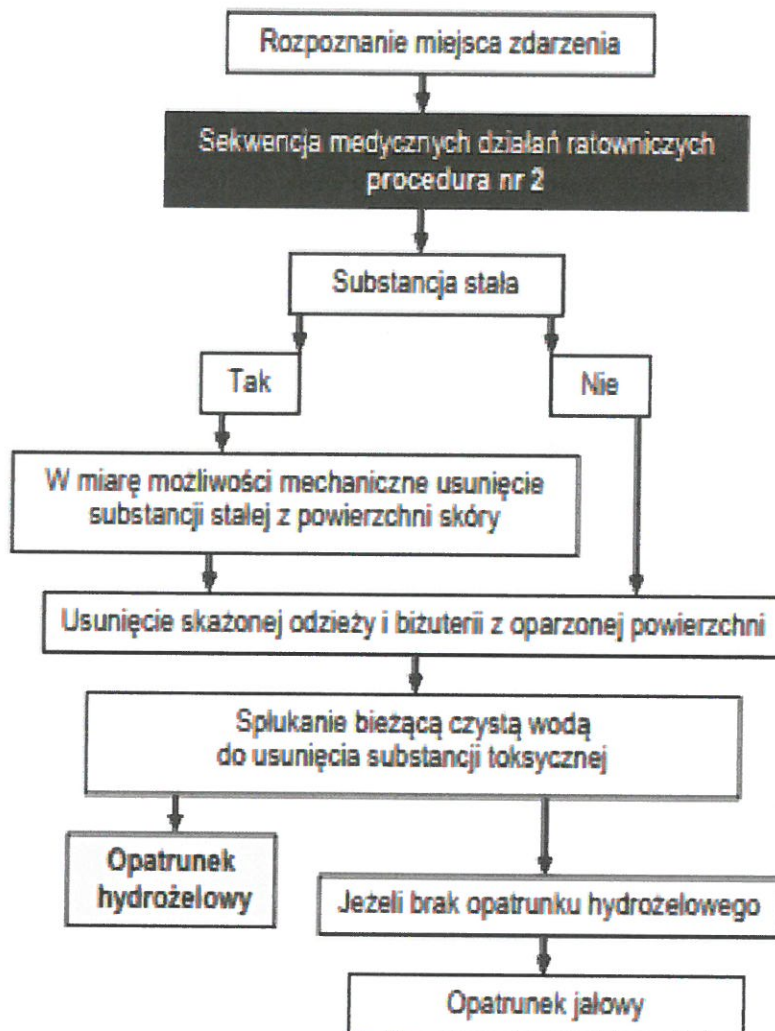
Oparzenie termiczne

Procedura 14

Oparzenie chemiczne

Procedura 15

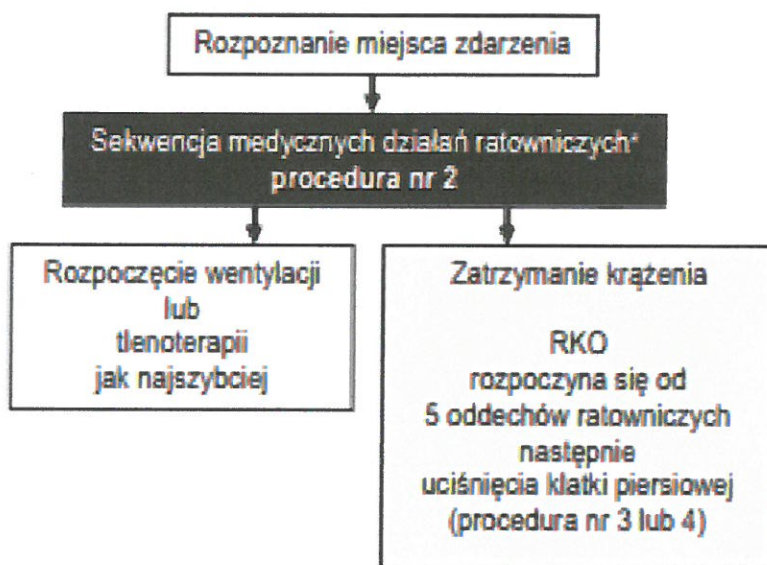
Zatrucie wziewne

Procedura 16

Tonięcie

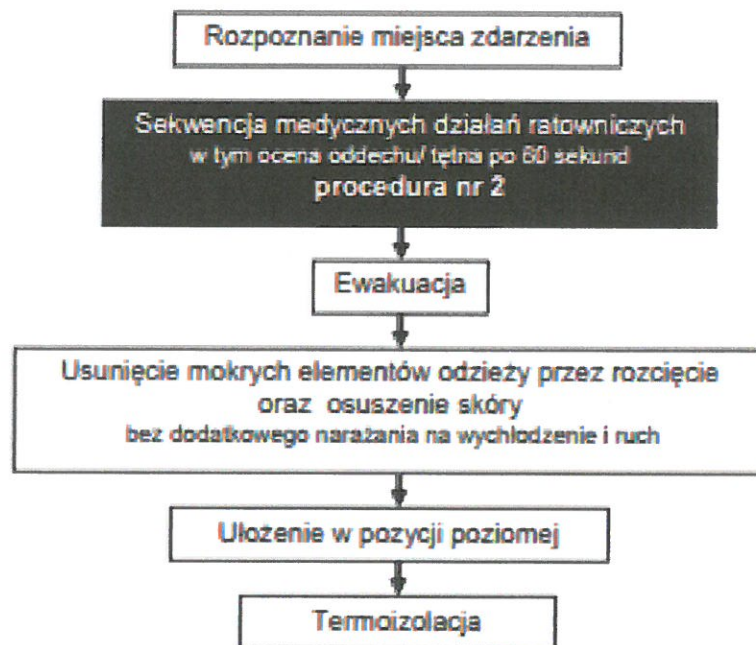
Procedura 17

* Oceń obecność objawów wychłodzenia

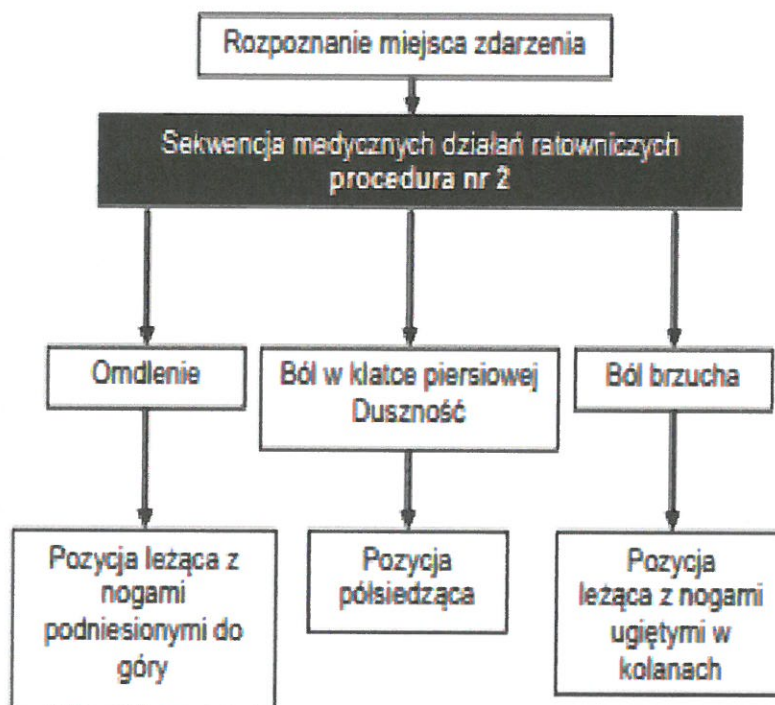
Wychłodzenie

Procedura 18

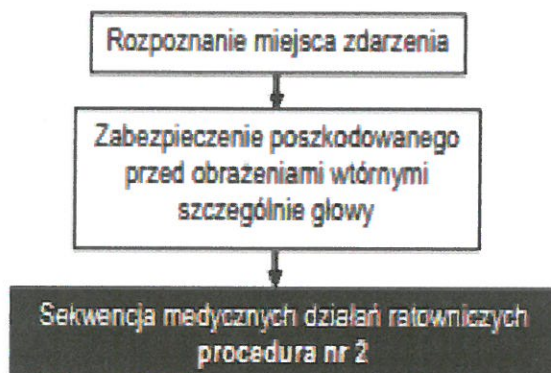
Zaburzenia krążeniowo – oddechowe w stanach nieurazowych

Procedura 19

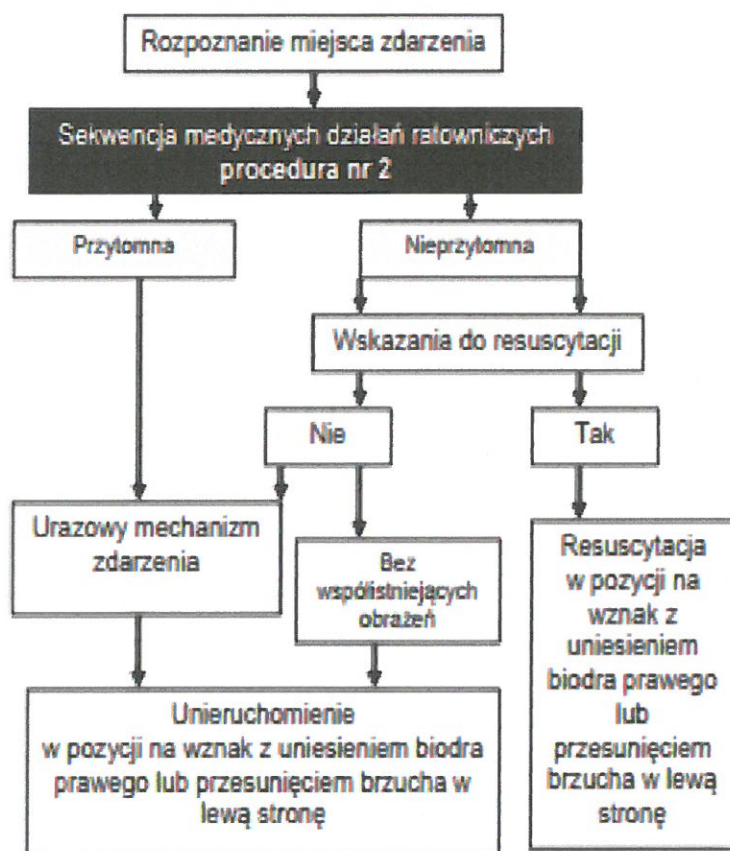
Drgawki

Procedura 20

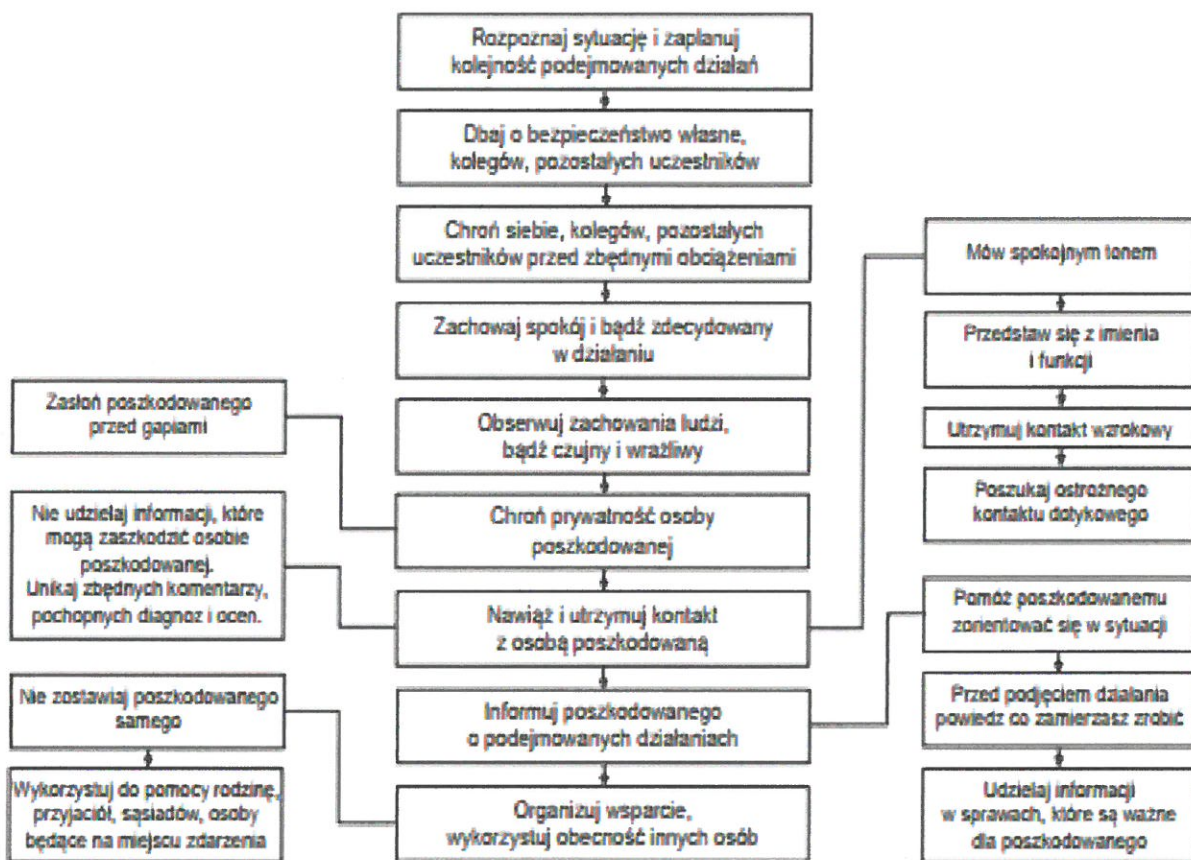

Kobieta w widocznej ciąży w stanie zagrożenia życia/zdrowia

Procedura 21

Zasady udzielania wsparcia psychicznego / psychologicznego osobom uczestniczącym w działaniach ratowniczych
 Procedura 22

Załączniki

PROTOKÓŁ ZABEZPIECZENIA przeciwpożarowego prac niebezpiecznych pożarowo

1. Nazwa i określenie pomieszczenia i miejsca, w którym przewiduje się wykonanie prac:

.....

2. Technologia prac przewidzianych do realizacji:

.....

3. Właściwości pożarowe materiałów palnych występujących w miejscu prac:

.....

4. Rodzaj elementów budowlanych (zapalność) występujących w danym pomieszczeniu lub rejonie przewidywanych prac niebezpiecznych pożarowo:

.....

5. Rodzaj wykonywanych prac przez inne firmy w pomieszczeniach sąsiadujących z pomieszczeniami (miejscami) wykonywania prac niebezpiecznych pożarowo oraz sposoby zabezpieczeń obszarów sąsiadujących:

.....

6. Sposób zabezpieczenia przeciwpożarowego pomieszczenia, stanowiska, urządzenia, itp. na okres wykonywania prac niebezpiecznych pożarowo:

.....

7. Ilość i rodzaj podręcznego sprzętu gaśniczego do zabezpieczenia toku prac niebezpiecznych pożarowo:

.....

8. Środki i sposoby alarmowania współpracowników oraz straży pożarnej w przypadku powstania pożaru:

.....

9. Osoba odpowiedzialna za całokształt przygotowania zabezpieczenia przeciwpożarowego toku prac:

.....

10. Osoba odpowiedzialna za nadzór nad stanem bezpieczeństwa pożarowego w toku wykonywania prac:

.....

11. Osoba zobowiązana do przeprowadzenia kontroli rejonu prac po ich zakończeniu:

.....

Akceptacja kierownictwa

Przedstawiciel wykonawcy- firmy zewnętrznej

.....

.....

Zezwolenie na przeprowadzenie prac niebezpiecznych pożarowo

1. Miejsce pracy (kondygnacja, pomieszczenie, instalacja):

2. Rodzaj pracy:

3. Czas pracy (wyszczególnić dni i godziny):

4. Zagrożenie pożarowe (wybuchowe) w miejscu pracy:

5. Środki zabezpieczenia:

przeciwożarowe:

bhp:

inne:

6. Sposób wykonywania pracy:

7. Osoby odpowiedzialne za:

przygotowanie zabezpieczenia przeciwożarowego:

.....
imię i nazwisko, podpis

nadzór nad stanem bezpieczeństwa pożarowego:

.....
imię i nazwisko, podpis

przeprowadzenie kontroli rejonu prac po ich zakończeniu:

.....
imię i nazwisko, podpis

8. Zezwalam na rozpoczęcie prac w dniu(ach) od godz. do godz.
(zezwolenie jest ważne tylko po złożeniu podpisów przez osoby wymienione w p. 7)

.....
Wnioskujący-wykonawca

.....
Akceptacja kierownictwa

10. Prace zakończono w dniu..... o godzinie.....

.....
Wykonawca

11. Stanowisko pracy i jego otoczenie zostało sprawdzone i nie stwierdzono zaniedbań mogących zainicjować pożar.

Stwierdzam odebranie robót

Skontrolował- inspektor ds. ppoż

.....
Podpis kierownictwa

KSIĄŻKA KONTROLI PRAC NIEBEZPIECZNYCH POŻAROWO

L. P.	Nazwa budynku, pomieszczenia	Data i godzina rozpoczęcia i zakończenia prac pożarowo niebezpiecznych	Imiona i nazwiska prowadzących prace	Data i godzina oraz nazwisko osoby kontrolującej prace	Uwagi kontrolującego	Data i godzina przeprowadzenia kontroli obiektu po zakończeniu prac	Podpisy osób przeprowadzających kontrolę

OŚWIADCZENIE PRACOWNIKA O ZAPOZANANIU SIĘ Z INSTRUKCJĄ BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

.....
(pieczęć pracodawcy)

.....
(imię i nazwisko pracownika)

.....
(stanowisko)

OŚWIADCZENIE

Oświadczam, że zostałem(am) zapoznany(a) z przepisami z zakresu ochrony przeciwpożarowej, obowiązującymi na terenie budynku Urzędu Gminy w Dąbrowie Chełmińskiej a w szczególności znane mi są zasady i sposoby:

1. zapobiegania powstaniu i rozprzestrzenianiu się pożaru na stanowisku pracy i w obiekcie
2. postępowania na wypadek pożaru,
3. użycia podręcznego sprzętu gaśniczego i urządzeń przeciwpożarowych w miejscu pracy.

„Instrukcję Bezpieczeństwa Pożarowego” przyjmuję do wiadomości i zobowiązuję się przestrzegać jej postanowienia.

.....
(podpis przyjmującego oświadczenie)

.....
(podpis składającego oświadczenie)

Przyjęto do akt osobowych dnia:

INSTRUKCJA POSTĘPOWANIA NA WYPADEK POWSTANIA POŻARU LUB INNEGO ZAGROŻENIA

Urząd Gminy
w Dąbrowie Chełmińskiej
ul. Bydgoska 21, 86-070 Dąbrowa Chełmińska

Bezwłocznie zawiadomić:

a) Państwową Straż Pożarną tel. 998, 112

w razie potrzeby również

c) Pogotowie Ratunkowe tel. 112

d) Policję tel. 112

Podczas zgłaszania pożaru należy podać:

- gdzie się pali (nazwa obiektu i jego adres),
- co się pali,
- czy istnieje zagrożenie życia ludzi (podać ich przybliżoną liczbę),
- nazwisko i imię osoby zgłaszającej, numer telefonu.

2. Rozpocząć ewakuację zagrożonych osób i mienia.
3. Jednocześnie przystąpić do gaszenia pożaru podręcznym sprzętem gaśniczym.
4. O ile to możliwe wyłączyć dopływ energii elektrycznej w obiekcie.

Pogotowie energetyczne 991

5. Po dojeździe na miejsce zdarzenia jednostek ochrony przeciwpożarowej udzielać konkretnych informacji Kierującemu Działaniami Ratowniczymi na temat:

- a) źródła pożaru,
- b) osobach zagrożonych znajdujących się w obiekcie jeśli taka sytuacja zaistnieje,
- c) punktu czerpania wody,
- d) rozmieszczenia sprzętu pożarowego i ewakuacyjnego,
- e) punktów specjalnie niebezpiecznych pożarowo.

6. Bezwzględnie przestrzegać poleceń wydanych przez Kierującego Działaniami Ratowniczymi.

W momencie zaistnienia zagrożenia oraz podejmowanych działań ratowniczych należy zachować bezwzględny spokój i w możliwy sposób przeciwdziałać powstawaniu paniki.

Sporządził:

mgr inż. pożarnictwa Karol Smarz

Dąbrowa Chełmińska, marze 2021